

„Támogató vagy túlbuzgó szülők?!”
A helikopterszülői magatartás és a szülői
bevonódás kérdéskörének vizsgálata

Szerző: Kas Dorka, Debreceni Egyetem

TÉMAVEZETŐ: Enterszné dr. Kocsis Zsófia

Lezárás dátuma: 2025.01.05

Tartalomjegyzék

1. Absztrakt	2
2. Bevezetés	3
3. Elméleti áttekintés	4
3.1. A szülői magatartásformák spektruma: A helikopterszülőség és a kapcsolódó stílusok bemutatása	4
3.2. A negatívnak bélyegzett szülői stílus – a helikopterszülőséggel kapcsolatos kutatási eredmények.....	6
3.2.1. Az eddigi pszichológiai kutatások mérőeszközei	7
3.2.2. Az eddigi neveléstudományi kutatások mérőeszközei	8
3.2.3. Összegzés	8
3.3. Kutatásunk célja.....	9
4. Módszer	10
4.1. Jogosultsági kritériumok.....	10
4.2. Keresési stratégia	10
4.3. Kiválasztás.....	10
5. Eredmények	11
5.1. Fogalmi és módszertani keretek	15
5.2. Felsőoktatási hallgatókat vizsgáló kutatások.....	19
5.3. Közoktatásban tanulókat vizsgáló kutatások.....	24
5.4. Szülőkre fókuszáló kutatások	24
5.5. Mérőeszközök.....	26
6. Megbeszélés	31
7. Következtetés és limitációk	32
8. MI használat	34
9. Hivatkozott irodalom	34

1. Absztrakt

Jelenlegi kutatásunk origójában a helikopterszülői magatartás áll, és ennek összefüggéseit tanulmányozzuk a szülői részvétellel. Helikopterszülőnek definiáljuk azon szülőket, akikre túlzott ellenőrzés és védelem jellemző (LeMoyne & Buchanan, 2011). A szakirodalomban ambivalens eredmények vannak a magatartás megítéléséről: míg egyes kutatások szerint bizonyos aspektusai, például a magas szintű szülői részvétel elősegítik a proszociálisabb magatartást (Day & Padilla-Walker, 2009), addig más kutatások arra hívják fel a figyelmet, hogy a túlzott bevonódás negatív hatást gyakorolhat a gyermek előmenetelére (Barber et al., 1994). Hazai viszonylatban limitált azon kutatások száma, amelyek a helikopterszülőket és a szülői bevonódás kérdéskörét vizsgálják, ezért kutatásunk célja, hogy a hiányosságot pótolva feltárjuk a helikopterszülői magatartás és tanulói sikeresség közötti összefüggéseket. Vizsgálatunk relevanciája abban áll, hogy a témát egy alulkutatott neveléstudományi kontextusból tanulmányozzuk, ezáltal hiánypótló munkával járulunk hozzá a szakirodalom bővítéséhez, hiszen a témát túlnyomórészt pszichológiai aspektusból vizsgálják. Első lépéseként szisztematikus szakirodalom elemzést végeztünk a téma mélyebb feltárása érdekében. A kutatásunk során az EBSCO Discovery Service Search Engine-t használtuk. A PRISMA protokoll lépéseit követve 33 tanulmány felelt meg a beválasztási kritériumoknak. A feldolgozás után elmondható, hogy a tanulmányok többsége amerikai, ausztrál vagy ázsiai kontextusban készült, melyek legfőképp 2010 és 2022 között jelentek meg, tehát aktuális, európai kutatást nem találtunk a témában. A tanulmányok fele az egyetemistákra, a továbbiak az általános iskolás és középiskolás korosztályra fókuszálnak. A kutatások elsődlegesen a helikopterszülői magatartás összefüggését vizsgálják a fiatalok tanulmányi pályafutása és eredményessége között. Fő üzenetünk, hogy szükséges foglalkozni a helikopterszülői magatartással, s még fontosabb az értékes partnerség kialakítása a szülőkkel a tanulói siker érdekében. A kutatások szerint aktuálissá vált, hogy az oktatási intézmények elgondolkodjanak azon, hogyan tudnák kiaknázni a helikopterszülők gyakran negatívnak vélt erőforrásait. Jelenlegi szisztematikus szakirodalom feldolgozásunk alátámasztja, hogy nemcsak hazai, de európai viszonylatban is alulkutatott területről van szó, ebből kifolyólag szükséges a téma szélesebb körben való feltárása, kimondottan az oktatásra, s azon belül a közoktatásra fókuszálva.

2. Bevezetés

A szülői nevelési stílus úgy definiálható, mint a szülők gyermekükkel szembeni attitűdjeinek és viselkedésmódjuknak együttese, azon stratégiák összessége, melyet a szülők a gyermeknevelés során alkalmaznak (Darling & Steinberg, 1993). Számtalan nevelési stílust különböztetünk meg, mint például a Ranschburg Jenő által meghatározott négy szülői attitűd, továbbá ide sorolhatók az újabb stílusok is mint például a delfinszülő. Kutatásunk fókuszában a helikopterszülői magatartás áll, s az említett stílus összefüggése a szülői bevonódással, és a tanulók iskolai pályafutásával. A szó maga szimbolikus, hiszen ez a szülői magatartásforma a gyermek felett helikopterként keringő szülőket hivatott jellemezni. Szakirodalom szerint ezen szülői magatartásforma 1985 körül kezdett elterjedni (Lythcott-Haims, 2015). Ide tartoznak azok a szülők, akik a gyermekükkel szemben túlzottan védelmező, kontrolláló magatartást tanúsítanak, azzal a céllal, hogy a gyermeket megóvják minden esetleges konfliktustól vagy nehézségtől az élete során (Cline & Fay, 2020).

A szakirodalomban ambivalens eredmények jelennek meg a helikopterszülői magatartás gyermekre gyakorolt hatásairól. Egyrészt a szülői bevonódás ilyen fokozott jelenléte káros lehet, mivel megfoszthatja a gyermeket az autonómiától, valamint kevésbé fejlődnek ezáltal az egyéni kompetenciái (Barber et al., 1994; Deci & Ryan, 2000). Deci és Ryan (2000) önmeghatározás elmélete alátámasztja, hogy a helikopterszülőség káros hatású a gyermekre nézve. Az elmélet három pillérből áll, amelyek ha sérülnek, negatív hatást gyakorolnak a gyermekre. A helikopterszülő célja a tökéletes konfrontációtól mentes élet biztosítása a gyermek számára, viszont ez kontraproduktív, mivel így az önmeghatározás elméletének két pillérétől is megfosztja a szülő a gyermeket (Haidt & Lukianoff, 2018; Cline & Fay, 2020). Másrészt viszont, akadnak olyan kutatások, amelyek szerint a helikopterszülők által gyakorolt felügyelet és támogatás hozzájárul a gyermek jobb tanulmányi teljesítményéhez (LeMoyne & Buchanan, 2011).

A helikopterszülői magatartás széles körben kutatott a nemzetközi szakirodalomban, viszont az eddigi kutatásokat többségben a pszichológia tárgykörében végezték. A legtöbb tanulmány pszichológiai jellege révén javarészt a gyermekek mentális egészségére gyakorolt hatásait vizsgálják (Luijk et al., 2024; Li et al., 2024), illetve több kutatás, a tanulmányi előmenetelt, motivációt kutatja (Rote et al., 2020; Ho et al., 2022). Neveléstudományi szempontból csak limitált mennyiségű szakirodalom áll rendelkezésünkre, ezért kutatásunk hazai viszonylatban hiánypótló jellegűnek nevezhető. A szakirodalomban ambivalens eredmények jelennek meg a helikopterszülői magatartás hatását illetően. Ebből kifolyólag szükségesnek tartottuk, hogy kutatásunkban a következő kérdésre keressük a választ: neveléstudományi kutatások alapján a helikopterszülőség milyen hatást gyakorol a tanulók és a felsőoktatási hallgatók iskolai pályafutására?

3. Elméleti áttekintés

3.1. A szülői magatartásformák spektruma: A helikopterszülőség és a kapcsolódó stílusok bemutatása

Az elmúlt évtizedekben a szülői bevonódás tanulmányozása jelentős figyelmet kapott a különböző kutatásokban. A nemzetközi kutatások széles körben vizsgálják a szülői részvételt. Egyes kutatások például a szeretettel való kapcsolatra helyezik a hangsúlyt (Hwang et al., 2024), míg mások az egyetemi alkalmazkodásra való hatását kutatják (Zhang & Bao, 2024). Hazai viszonylatban a szülői bevonódás témáját számos perspektívából vizsgálták, mint a szülők iskolai önkéntes munkáját (Marton, 2019; Kocsis et al., 2022), az apák szerepét (Csák, 2023), a PISA adatok alapján a kultúrák közötti különbséget (Bencze et al., 2023), az iskolai szakemberek és szülők közötti partnerség kulcsfontosságú szerepét (Csók & Pusztai, 2022), a felekezeti összehasonlítást (Pusztai et al., 2024), vagy a tanárok és sajátos nevelési igényű diákok szülei közötti kooperációt (Bacsikai et al., 2023).

Ezek a kutatási eredmények hangsúlyozzák a szülői részvétel fontosságát, azonban a részvétel mértéke és jellege jelentősen eltérhet, s egyre több kutatás irányul a túlzott szülői bevonódásra és a szülői stílusokra (Baumrind, 1993; Kwon et al., 2017). Különösen az utóbbi évtizedben nőtt meg az érdeklődés a túlzott szülői magatartás jellemzőinek és hatásainak megértése iránt. Míg az aktív szülői szerepvállalást általában előnyösnek tartják, egyre nagyobb aggodalomra ad okot a túlzott bevonódás és lehetséges hátrányai. A szakirodalomban gyakran találkozunk az „overparenting”, „helikopterszülői magatartás” és „a tigrisszülői magatartás” kifejezésekkel (Kwon et al., 2017; Jiao & Segrin, 2023). A jelenlegi kutatásunkban a helikopterszülőkkel kívánunk foglalkozni, ám ehhez elengedhetetlen a fent említett fogalmak meghatározása.

A két leginkább kapcsolódó fogalom a tigrisszülő és a világítótorony szülői stílus. A tigrisszülő egy érdekes fogalom, a megnevezésről elsőre az juthat eszünkbe, hogy a tigrisek védelmezik gyermeküket. Ám a megnevezés sokkal inkább a tigris könyörtelen természetére utal. A fogalom legismertebb képviselője Amy Chua, aki a *Tigrisanya harci himnusza* című könyvében mutatja be nevelési elveit tigrisanyaként. A könyv leginkább a zenei neveléshez köthető, viszont teljes mértékben megismerhető benne minden attribútum erről a szülői stílusról (Chua, 2011). Az egyik legrelevánsabb jellemzője ezeknek a szülőknek, hogy arra kényszerítik gyermekeiket, hogy mindig saját határaikat feszegessék. Ebben az esetben inkább az jelenti a problémát, hogy a szülők itt trénerként nem „gyermeket nevelnek”, hanem olyan egyéneket, akiknek az életének középpontjában a grandiózus célok elérése áll. Ezt a szülői stílust az ázsiai vagy ázsiai-amerikai családok körében elterjedt tekintélyelvű szülői magatartásként említik a kutatók (Baumrind, 1971;

Juang et al., 2013; Lau & Fung, 2013). Amy Chua könyvéből megtudhatjuk azt is, hogy amíg a nyugati kultúrában a szülők célja, hogy a gyermeknek legyen egyfajta szabadsága, addig a keleti kultúrában a szülőkre sokkal inkább az a jellemző, hogy a gyermekkor gyakorlati időszaknak tartják és céljuk trénerként szigorú szabályok által felkészíteni a gyermeket a jövőre. A kutatások kiemelik, hogy gyakran nem tartják szem előtt azt, amit a gyermek szeretne (Chua, 2011; Kwon et al., 2017).

Ezzel szemben a demokratikus stílus erős képviselője a világítótorony szülői stílus. Ennek az attitűdnek az origójában a stabilitás áll. Az előzőhöz hasonlóan ezen elnevezés is szimbolikus. Ezek a szülők permanens, látható jelzőfényként mindig érezhető stabilitást adnak gyermekeiknek azáltal, hogy biztosítják a szabad tapasztalatszerzést, és a minden körülmények között, a gyermek teljesítményétől független szeretetet. Ezáltal biztosítják a gyermek alapvető pszichológiai szükségleteit (Ginsburg, 2015).

A túlzottan védelmező és kontrolláló szülői stílust a szakirodalom „helikopterszülői magatartásnak” nevezi (LeMoyne & Buchanan, 2011; Padilla-Walker & Nelson, 2012; Schiffrin et al., 2014). A fogalom 1969-ben jelent meg először (Ginott, 1969), majd 1985 körül kezdett elterjedni (Lythcott-Haims, 2015). A helikopterszülőkre jellemző, hogy túlságosan kontrollálják gyermeküket, életük minden aspektusára túlzott figyelmet fordítanak. Az ilyen szülői magatartás jellemzője az állandó jelenlét és felügyelet, amire a megnevezés is utal (Rainey, 2006). A permanens jelenlét következménye, hogy a szülők gyakran maguk hozzák meg a gyermekekre vonatkozó döntéseket, és túlzottan védelmezik őket mindentől (Bradley-Geist & Olson-Buchanan, 2014). Ezáltal elmondható, hogy ez a szülői habitus a gyermekben függőséget alakít ki a várt autonómia helyett (Van Ingen et al., 2015).

Számos szakirodalom szerint a helikopterszülő célja, hogy a gyermek számára biztosítsa a gondtalan életet azáltal, hogy az élet minden területén megvédi a lehetséges konfrontációktól vagy nehézségektől (Moorman & Pomerantz, 2010; Locke, 2014; Nelson et al., 2015; Cline & Fay, 2020; Padilla-Walker et al., 2021). Ezek alapján arra a következtetésre juthatunk, hogy a szülőt ezen attitűdre a segítő szándék vezérli (Love et al., 2020; Cui et al., 2022). A hatása ennek ellenére kontraproduktív lehet, melynek oka, hogy míg a szülő jó szándékkal végzi ezeket a viselkedésformákat, a gyermek a túlzott figyelmet és kontrollt úgy is érzékelheti, hogy a szülő szerint ő nem képes megoldani saját problémáit (Haidt & Lukianoff, 2018; Cline & Fay, 2020).

Az 1. táblázat szemlélteti a legfőbb különbségeket a tigrisszülők és világítótorony szülői stílus között. A különbség már abban is szembetűnő, hogy a világítótorony-szülők a demokratikus stílusba sorolhatók, viszont a tigrisszülő és részben a helikopterszülő is autokratikus stílusú szülői attitűd. További jelentős különbség mindhárom stílus esetében a szülői jelenlét. A tigrisszülő

esetében trénerként előtérben van a szülő, a helikopterszülő esetében a védelmen van a hangsúly, a világítótorony szülő viszont merőben más, mivel ő a háttérben van, hagyja a gyermeket fejlődni, pusztán jelzőfényként mutatja a megfelelő utat, amikor az szükséges.

1. táblázat: A szülői stílusok főbb jellemzői a szakirodalom alapján

Tigris szülő magatartás	Világítótorony szülői stílus
Autokratikus	Demokratikus
Grandiózus célok	Nem célorientált
Határok feszegetése	Autonómia
Szeretet hiánya	Feltétel nélküli szeretet
Kulturális különbség	Stabilitás
Tréner	Permanens jelzőfény

Forrás: saját szerkesztés Chua (2011) és Ginsburg (2015) alapján

A tigrisszülői szerepvállalást (Chua, 2011) felváltva is használják a helikopterszülőséggel. A tigrisszülőség csak egy adott aspektusát tükrözi, nem egyenlő vele. Ezen attitűddel a helikopterszülőség leginkább csak célját tekintve hasonló, mivel mindkettő a gyermek sikerét kívánja elősegíteni. A legnagyobb különbség a szülő viselkedésében fedezhető fel. A helikopterszülő viselkedésének alapját a gyermek iránti szeretet jellemzi, ellenben a tigrisszülő a gyermekkel szembeni magatartását a célok teljesítésének rendeli alá (Kwon et al., 2017). Ezen felül további különbség, hogy a világítótorony szülők autonómiát biztosítanak a gyermeknek, míg a helikopterszülők nem (Ginsburg, 2015).

3.2.A negatívnak bélyegzett szülői stílus – a helikopterszülőséggel kapcsolatos kutatási eredmények

A helikopterszülőséggel foglalkozó meglévő tanulmányokat áttekintve láthatjuk, hogy a pszichológiai területen készült kutatások felülreprezentáltak, a neveléstudományi kutatások száma limitált. A pszichológia területén belül számos aspektust megragadva kutatták. Számottevő azon kutatások száma, amelyek a helikopterszülőség és stressz (Su et al., 2023), a depresszió (Li et al., 2024), és a szorongás kapcsolatát vizsgálják (Jiao et al., 2024). Szintén gyakran fordul elő az önállóságra és önhatékonyaságra gyakorolt hatásának vizsgálata (Van Ingen et al., 2015). Vannak ritkábban kutatott témák, mint például az alkohol- és drogfogyasztás (Cui et al., 2019; McGinley & Davis, 2021), vagy éppen a házasságra és párválasztásra gyakorolt hatásának vizsgálata (Willoughby et al., 2015).

A témával foglalkozó neveléstudományi kutatások szignifikáns része az egyetemi vagy millennialis korosztállyal foglalkozik. Számos kutatás vizsgálja az iskolai eredményességet (Jung et al., 2019), a tanulmányi motivációt (Schiffrin & Liss, 2017) összevetve a helikopterszülőség vélhető hatásaival. További kutatások foglalkoznak például az egyetemi alkalmazkodással (Darlow et al., 2017), a pályaválasztás és helikopterszülőség kapcsolatával (Wang, 2023), illetve a

feltételezhetően helikopterszülők gyermekeinek munkahelyi attitűdjével (Gomes & Deuling, 2019).

3.2.1. Az eddigi pszichológiai kutatások mérőeszközei

A kutatások eredményeit áttekintve megállapítható, hogy nincs teljes kutatói konszenzus arról, hogy a helikopterszülőség pozitív vagy negatív jelenség. A kutatásokról elmondható, hogy mindegyik valamely mérőeszköz által vizsgálta a helikopterszülőséget. Padilla-Walker & Nelson (2012) skáláját bizonyos kutatások használták (lásd: Li et al., 2024; McGinley & Davis, 2021; Jung et al., 2019). Ezen felül több tanulmány a LeMoyne & Buchanan (2011) skáláját használja (lásd: Su et al., 2023; Gomes & Deuling, 2019; Darlow et al., 2017). Jiao et al. (2024) a kutatásukban a helikopterszülői magatartás skálát alkalmazzák Bradley-Geist & Olson-Buchanan (2014) nyomán. Továbbá fontos megjegyezni, hogy nem minden kutatás méri egyszerre mindkét szülő helikopterszülői magatartását (Schiffrin & Liss, 2017; Jung et al., 2019). Egyes kutatások a HPS-helikopterszülői skálát alkalmazzák, amely Padilla-Walker & Nelson (2012) nevéhez köthető (lásd: Jung et al., 2019; McGinley & Davis, 2021; Li et al., 2024). Ezen felül több tanulmány, mint Darlow et al. (2017); Gomes & Deuling (2019); Su et al. (2023) kutatása használja LeMoyne & Buchanan (2011) helikopterszülői skáláját, vagy például (Jiao et al. (2024) a helikopterszülői magatartás skálát használja, amely Bradley-Geist & Olson-Buchanan (2014) nevéhez köthető. A kutatók számos mérőeszközt alkalmaztak az egyes altémák alapos vizsgálata érdekében. Eredményeiket tekintve sokszínű megállapítások születtek. A helikopterszülőség és a házasság kapcsolatát a házassági horizont elmélet alapján ehhez a kutatáshoz készített itemekkel mérték (Willoughby et al., 2015). Arra a következtetésre jutottak, hogy a helikopterszülőség szignifikánsan összefügg azon elgondolással, hogy egyedülállónak lenni kedvezőbb, mint házasnak. Viszont arról, hogy a helikopterszülőség összefügg-e a házasság fontosságának mértékével, nem találtak kapcsolatot. A pszichológiai kutatások közül a leggyakoribb három vizsgált terület a stressz (Su et al., 2023), amelyet a Collage Stress Scale által, a depresszió (Li et al., 2024), amelyet a Center for Epidemiological Studies-Depression (CES-D) skálával és szorongás (Jiao et al., 2024), amelyet több mérőeszközzel is vizsgáltak, mint például a Fear of Missing Out (FOMO) és a Social Interaction Anxiety Scale (SIAS-6). A kutatók mindegyik területnél arra a megállapításra jutottak, hogy a helikopterszülőséggel szignifikánsan és pozitívan korrelálnak. Az önhatékonyság vizsgálatakor a kutatók a SES önhatékonysági skálát használták, az eredmények fényében arra jutottak, hogy szignifikáns összefüggés van a helikopterszülőség és az alacsony önhatékonyság között. A szociális önhatékonyság viszont nem korrelált szignifikánsan a helikopterszülőséggel (Van Ingen et al., 2015). Az alkoholfogyasztás és helikopterszülők kapcsolatának vizsgálatakor arra

az eredményre jutottak, hogy mindkét szülő helikopterszülői magatartása negatív kapcsolatban áll az ivás napjainak számával és mennyiségével (McGinley & Davis, 2021).

3.2.2. Az eddigi neveléstudományi kutatások mérőeszközei

A neveléstudományi kutatások fókuszában az egyetemisták vizsgálata áll a helikopterszülőség témakörében. A pszichológiai kutatásokhoz hasonlóan itt is több mérőeszközt alkalmaznak a terület széles körű vizsgálatához. Ilyen például a pályaválasztást vizsgáló kutatás, amely különböző skálákkal méri az általános karrierelvárásokat, a pályaválasztási önhatékonyt, illetve a pályaválasztási döntésképtelenséget. A vizsgálat eredményeiből kiderül, hogy a karrierelvárások nyomása szignifikánsan és pozitívan összefügg a helikopterszülőséggel (Wang, 2023). Továbbá, hogy a helikopterszülőkkel rendelkezőknél a pályaválasztási önhatékonyt alacsonyabb szintje figyelhető meg, melyhez negatívan társul a pályaválasztási döntésképtelenség. A munkahelyi attitűdök vizsgálatához szintén több mérőeszközt alkalmaztak (Gomes & Deuling, 2019). A mérések többek között tartalmazták a szervezeti elkötelezettség, munkahelyi elégedettség, elvándorlási szándékok és a család befolyásának vizsgálatát a karrierépítésre. A tanulmány pozitív kapcsolatot talált a helikopterszülőség és a Family Impact of Childhood Disability (FICD)-tényezők között. A kutatók arra a következtetésre jutottak, hogy ezen tényezők megléte esetén a vizsgált területek pozitív, de hiányában negatív kapcsolatot mutatnak a helikopterszülői szerepvállalással (Gomes & Deuling, 2019). Az egyetemi alkalmazkodás vizsgálatok a kutatók a szülői kontroll skálát, illetve a diákok főiskolához való alkalmazkodás kérdőívét alkalmazták. Ebben a kutatásban azt a következtetést vonták le, hogy a szülői kontroll és az egyetemi alkalmazkodás között erős összefüggés van. A szülői kontroll és a helikopterszülőség negatív kapcsolatban áll a diákok alkalmazkodásával. A helikopterszülőség magas szintje párosul az alacsony önhatékonyt, amely az alkalmazkodás alacsony szintjét eredményezi. Ezt a következtetést pedig a kutatók az önmeghatározás elméletével támasztják alá (Darlow et al., 2017).

3.2.3. Összegzés

A korábbi kutatások rávilágítanak arra, hogy pozitívabb kimenetel is lehetséges, ebből kifolyólag a helikopterszülőség nem csak negatív hatással lehet a gyermekre. Grusec & Goodnow (1994) szerint a hatás attól függ, hogy a gyermek megfelelőnek találja-e a szülő vele szembeni viselkedését. Amennyiben a gyermek megfelelőnek véli, motivált lesz a szülő kívánságainak teljesítésére, a kialakult viselkedésmódot pedig nem érzi majd erőltetettnek. Ez részben megfigyelhető a helikopterszülőségre nézve is. A kimenetel pozitívabb lehet, amennyiben a fiatal felnőttek megfelelőnek érzékelik. (Fingerman et al., 2012; Nelson et al., 2015; Padilla-Walker et al., 2019). Más kutatók a helikopterszülőség problematikuságát emelik ki. Számos tanulmány az

önmeghatározás elméletét alapul véve amellet érvél, hogy negatív hatása ahhoz is kapcsolható, hogy sokkal inkább az ellenőrző, mint az autonómia támogató szülői részvétel egy formája (Pomerantz et al., 2007; Schiffrin et al., 2014; Segrin et al., 2015).

Összességében elmondható, hogy ezen szülői stílus jellemzői tekintetében valahol az említett szigorúan irányító szülői magatartás, avagy tigrisszülőség (Chua, 2011), és a demokratikus stílus új képviselője, az autonómiát biztosító világítótorony szülői stílus (Ginsburg, 2015) között helyezkedik el. Az eddigi tanulmányok alapján nincsen teljes egyetértés abban, hogy a helikopterszülőség pozitív vagy negatív szülői stílus. Ennek egyik függvénye, hogy maga a gyermek hogyan érzékeli a szülő viselkedését (Fingerman et al., 2012; Nelson et al., 2015; Padilla-Walker et al., 2019). Nemzetközi viszonylatban széles körben kutatott a téma több aspektusa, viszont hazánkban limitált ezek száma. Az eddigi legtöbb kutatás nagy része az egyetemistákra irányul, és mérőeszközeinek is túlnyomó részét egyetemistákra tervezték. A helikopterszülőség aktuális téma, amely hazai viszonylatban a kutatások hiánya miatt újnak számít, továbbá a hozzá kapcsolódó irodalom szerteágazó így indokolt a rendezése is.

3.3. Kutatásunk célja

Jelenlegi kutatásunk célja annak feltárása, hogy a helikopterszülői magatartás és annak hatása milyen összefüggésben van a tanulók, hallgatók tanulmányi pályafutásával. Viszonylag kevés figyelmet szenteltek a szülői részvétel ilyen mértékű jelenségének kutatására, így a téma feltárása legalkalmasabbnak a szisztematikus szakirodalom elemzést alkalmaztunk (Chang, 2018). A szisztematikus szakirodalom elemzés révén az adott téma legfontosabb eredményeit és tendenciát tudjuk összefoglalni, esetlegesen segít a kutatási hiányosságokra is rávilágítani. A választott módszer által a további kutatási irányok egyszerűbb kijelölhetők, s széles elméleti beágyazottságot teremt. Az eddigi szisztematikus szakirodalmi elemzések inkább a pszichológia területén készültek, vizsgálatuk origójában pedig például a helikopterszülőség és depresszió, szorongás (Vigdal & Brønnick, 2022), vagy a feltörekvő felnőttkori fejlődés kapcsolata állt (Cui et al., 2022). Továbbá magyarországi viszonylatban nem készült még olyan neveléstudományi kutatás, amely a helikopterszülőket vizsgálja. A hazai kutatások csak érintőlegesen foglalkoztak az említett szülői magatartással, de ezen elemzések nem a helikopterszülőkre fókuszáltak.

Az elemzés első része a szülői bevonódást, a helikopterszülőséget és a kutatásunkhoz kapcsolódó releváns fogalmakat ismerteti (3. fejezet). A következő részben bemutatjuk a tanulmány módszertani felépítését (4. fejezet), és ismertetjük a kvalitatív kutatás eredményeit (5. fejezet). Az eredmények megvitatását (6. fejezet) a korlátok bemutatása és a jövőbeli kutatásokra vonatkozó ajánlásaink (7. fejezet) követik.

4. Módszer

A szisztematikus szakirodalmi áttekintés módszertanát alkalmaztuk (Chan, 2018), s ez a szisztematikus áttekintés a Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses (PRISMA) protokollt követi (Page et al., 2021). Csak a lektorált folyóiratcikkeket tekintettük át, és megvizsgáltuk ennek az irodalomnak a sajátosságait.

4.1. Jogosultsági kritériumok

Ehhez a szisztematikus áttekintéshez olyan tanulmányokat választottunk ki, amelyek megfeleltek a következő befogadási kritériumoknak: (1) lektorált folyóiratban közzétett kutatásról számoltak be, (2) vizsgálták a helikopterszülői magatartást, (3) a cikkekben feldolgozott témák szorosan kapcsolódtak az oktatáshoz (általános -, középiskola, felsőoktatás), (4) angol nyelven jelentek meg, és (5) a vizsgálat kiterjedt a következő tudományágak, tudománycsoportok bármelyikére: neveléstudomány, pszichológia, szociológia, társadalomtudományok, és bölcsészettudományok. A könyveket vagy könyvfejezeteket, disszertációkat, és újságcikkeket kizártuk. A megjelenés évszámával kapcsolatosan nem volt kikötésünk (Pusztai et al., 2024).

4.2. Keresési stratégia

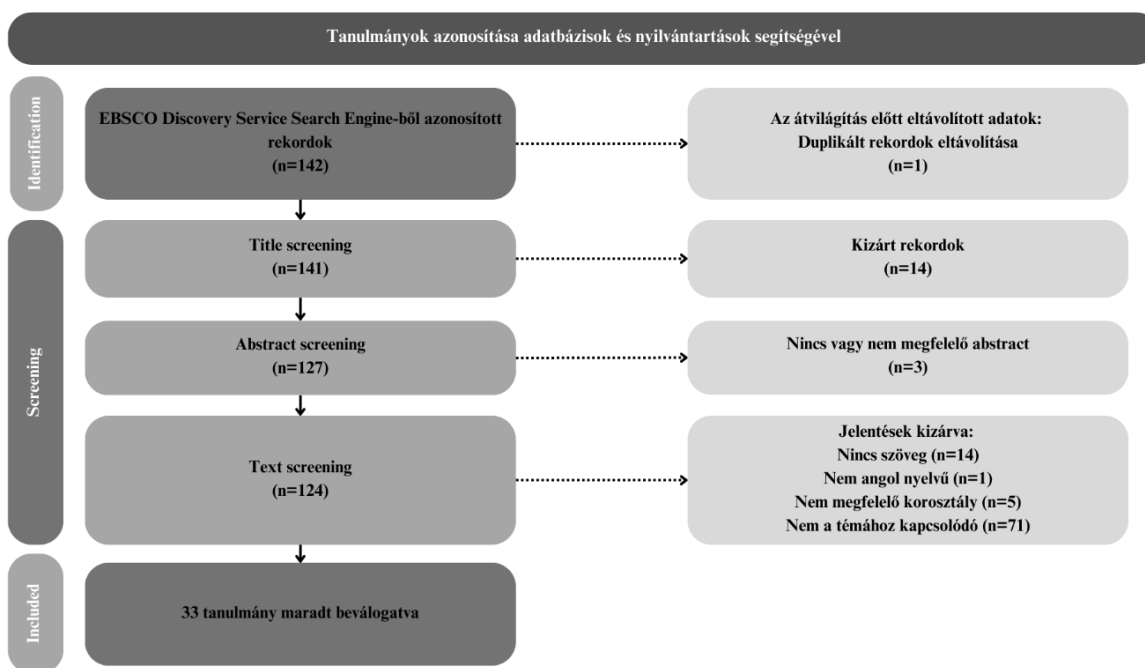
Keresési stratégiánkról a Debreceni Egyetem kutatókönyvtárossal konzultáltunk. A keresésünket 2024 júliusában végeztük a Debreceni Egyetem Egyetemi Könyvtár adatbázisában (Pusztai et al., 2024), az EBSCO Discovery Service Search Engine segítségével, amely több mint 85 adatbázist tartalmaz (lásd 1. melléklet). A következő kulcsszavakat alkalmaztuk a keresés során: helicopter parenting or overparenting or helicopter parents AND parental involvement or parent engagement or parent participation.

4.3. Kiválasztás

A kritériumok alapján száznegyvenkét tanulmányt találtunk (1. ábra). Első lépésként eltávolítottuk a felmerülő duplikációt. Ezt követően a publikációk cím alapján történő szűrése következett, a nem megfelelőnek titulált címek kizárása után százhuszonhét tanulmány maradt. A kiválasztás során a címben megjelölt témák politikai nézetekre, pszichológiai problémákra, pénzügyi szocializációra utaltak, így ebben a szakaszban tizennégy cikket kizártunk, mert nem illeszkedtek a kutatási témánkhoz. A fennmaradó tanulmányokat tovább vizsgáltuk, a következő lépésben az absztraktok elolvasásával. Az absztrakt hiánya vagy témánktól való eltérése okán további három tanulmányt zártunk ki ebben a szakaszban. Az utolsó fázisban a százhuszonnégy tanulmány teljes szövegének feldolgozására került sor. Ebben a szakaszban kilencvenegy tanulmány került kizárára a következő okok miatt: nem felelt meg az általunk támasztott nyelvi kritériumnak (1 db), nem állt rendelkezésünkre a teljes szöveg (14 db), a vizsgálat alanyai már vagy

még nem rendelkeztek tanulói/hallgatói jogviszonnyal (5 db), vagyis a célcsoport nem vett részt oktatásban, illetve számos tanulmány került kizárásra (71 db), mert a , nem foglalkoztak a téma neveléstudmány, oktatás szempontjából történő vizsgálatával. A szűrési folyamat végén harminchárom tanulmány maradt.

1. ábra. PRISMA protokoll

Forrás: saját szerkesztés

5. Eredmények

A továbbiakban elemzésünk eredményeit ismertetjük. Elsőként összegezzük a tanulmányok megjelenésével kapcsolatos legfontosabb információkat. A cikkek megjelenésének évét tekintve az általunk vizsgált harminchárom tanulmány 2012 és 2024 között került publikálásra.

2. ábra: A kiválasztott cikkek eloszlása a megjelenés éve szerint

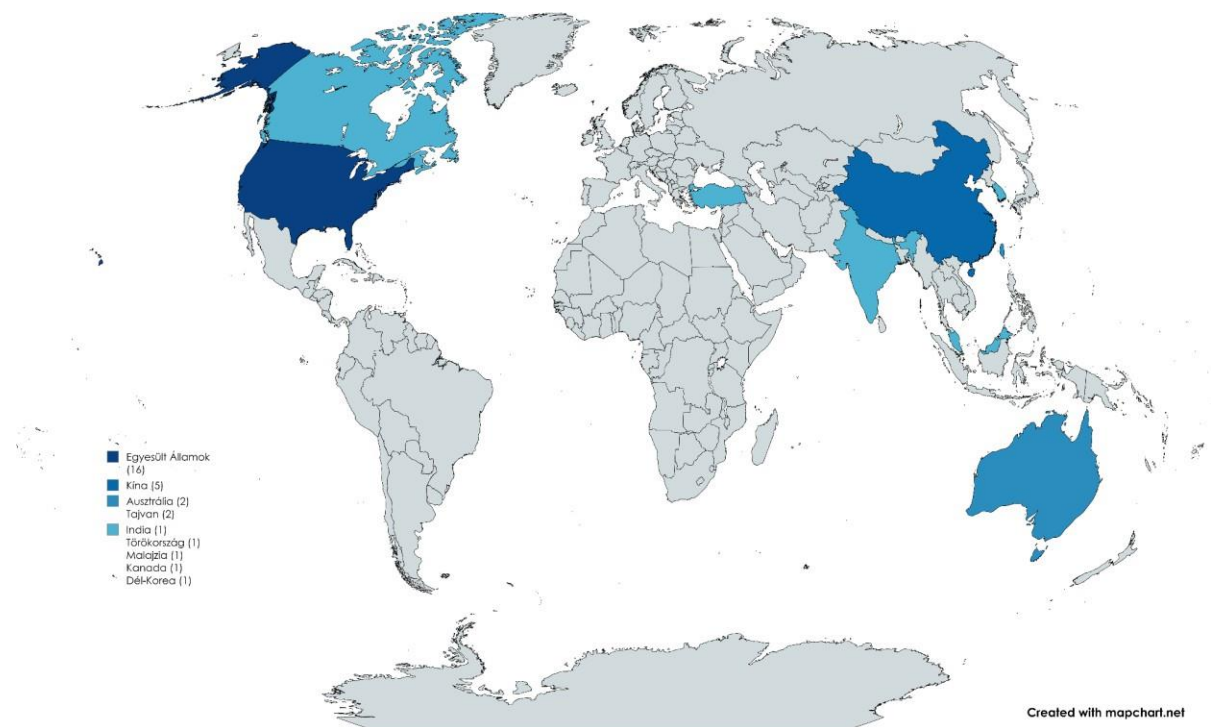
2012	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
2	1	1	1	3	2	2	5	3	3	7	3

Forrás: saját szerkesztés

2020 előtt évente egy-három (összesen 12 db) tanulmány foglalkozott a helikopterszülőséggel. A legtöbb tanulmány 2023-ban jelent meg, előtte 2020-ban volt számottevő mennyiségű publikáció a témában. A tanulmányok mennyiségének 2020-2023 közötti növekedésére a válasz a generációkban kereshető. A szakirodalom szerint a helikopterszülőség kutatását tekintve Cline & Fay (1990) volt az első tanulmány, amely szélesebb körben kutatta a témát. Az általuk képviselt

helikopterszülőség a Baby Boomer generációhoz, vagyis az 1946-1964 között születettekhez kapcsolt szülői attitűd. 1990-ben az ő gyermekeik voltak serdülők/egyetemisták, majd 2020-2023 környékén lett az első “helikopterszülői hullámban” felnőtteknek lett a kutatott korcsoportba tartozó gyermeke. Ez alapján feltételezhető, hogy az első “hullámban” felnőttek továbbvitték a szülő által látott mintát (Türker & Bahçeci, 2024).

3.ábra: Az országok, ahol a kutatásokat végezték

Forrás: Saját szerkesztés

A fenti térkép bemutatja, hogy mely országokban foglalkoztak a helikopterszülői magatartással. A vizsgált harminchárom tanulmányból tizenötben az Egyesült Államokban végeztek kutatást, illetve további öt esetben Kínában, kettőben Tajvanban, további kettőben pedig Ausztráliában vették fel az adatokat. Egy-egy kutatást Indiában, Törökországban, Malajziában és Kanadában bonyolítottak le, valamint összehasonlító kutatást végeztek az Egyesült Államokban és Dél-Koreában, négy publikációban viszont nem nevezték meg a kutatás országát. Elmondható, hogy a feldolgozott tanulmányok kutatásai keleti és nyugati országokból, valamint a hibridnek tekinthető Törökországból származnak, s ezeken a területeken többféle aspektusból vizsgálták a témát. Viszont egyáltalán nem jelennek meg Európában vagy Dél-Amerikában készült kutatások.

A 2. táblázatban összegeztük a kiválasztott tanulmányok publikálásával kapcsolatos információkat. A publikációk túlnyomó része amerikai és Egyesült Királyságbeli folyóiratokban jelentek meg. A tudományos folyóiratok mérőszámainak ismertetéséhez a Scimago Journal Rank (SJR) mutató szolgált alapul, amely a Scopus adatbázis adatain alapszik. A folyóiratok

tudományometriai adatait tekintve egy tanulmány nem Scopus-ban jegyzett ausztrál folyóiratban jelent meg, az Australian Journal of Guidance and Counselling folyóiratban. Az általunk vizsgált cikkek közül tizennégy Q1-es és tizennyolc cikk Q2-es folyóiratban jelent meg.

2.táblázat: A kiválasztott cikkek megjelenési helye szerinti eloszlása

Folyóirat	Tudományterületi besorolás	Besorolás	Cikkek száma	Szerzők
Assessment	Psychology-Applied Psychology, Clinical Psychology	Q1	1	-Luebbe et al. (2018)
Current Psychology	Psychology, Psychology (miscellaneous)	Q1	3	-Hwang et al. (2024) -Ching et al. (2023) -Kömürcü-Akik & Alsancak-Akbulut (2023)
Education and Training	Business, Management and Accounting-Business, Management and Accounting (miscellaneous). Social Sciences-Education,Life-span and Life-course Studies	Q1	1	-Bradley-Geist & Olson-Buchanan (2014)
Learning and Individual Differences	Psychology, Developmental and Educational Psychology.Social Psychology. Social Sciences-Education	Q1	1	-Hong et al. (2015)
Leisure Sciences	Business, Management and Accounting-Tourism, Leisure and Hospitality Management. Environmental Science-Environmental Science (miscellaneous). Social Sciences-Sociology and Political Science	Q1	1	-Garst et al. (2020)
Journal of Adolescence	Medicine-Pediatrics, Perinatology and Child Health, Psychiatry and Mental Health. Psychology, Developmental and Educational Psychology.Social	Q1	1	-Padilla-Walker & Nelson (2012)

	Psychology			
Journal of Collage Student Development	Social sciences-Education	Q1	1	-Howard et al. (2019)
Journal of Family Communication	Psychology-Social Psychology. Social Sciences-Communication	Q1	2	-Dorrance Hall et al. (2021) -Burke et al. (2018)
Journal of Family Issues	Social Sciences-Social Sciences (miscellaneous)	Q1	1	-Jung et al. (2019)
Journal of Research on Adolescence	Neuroscience-Behavioral Neuroscience. Psychology, Developmental and Educational Psychology. Social Sciences-Cultural Studies, Social Sciences (miscellaneous)	Q1	1	-Wang et al. (2023)
Journal of Social and Personal Relationships	Psychology: - Developmental and Educational Psychology - Social Psychology Social Sciences: - Communication - Sociology and Political Science	Q1	1	-Hong & Cui (2023)
Family Journal	Psychology: -Social Psychology -Social Sciences: - Social Sciences (miscellaneous)	Q2	2	-Sood & Buchanan (2024) -Buchanan & LeMoyne (2020)
Frontiers in Psychology	Psychology, Psychology (miscellaneous)	Q2	2	-LeBlanc & Lyons (2022) -Ho et al. (2022)
Journal of Adult Development	Psychology, Developmental and Educational Psychology. Experimental and Cognitive Psychology. Social Sciences-Life-span and Life-course Studies	Q2	3	-Gao et al. (2024) -Hwang & Jung (2021) -Low & Chong (2023)
Journal of Child and Family Studies	Psychology, Developmental and Educational Psychology. Social Sciences-Life-span and Life-course Studies	Q2	9	-Rote et al. (2020) -Kwon et al. (2017) -Jiao & Segrin (2023) -Zong & Hawk (2022) -Carr et al. (2021) -Schiffrin & Liss (2017)

				-Love et al. (2020) -Darlow et al. (2017) -Fletcher et al. (2020)
Journal of Psychologists and Counsellors in Schools	Psychology- Developmental and Educational Psychology, Social Psychology. Social Sciences- Education	Q2	1	-Locke et al. (2016)
Psychology Research and Behavior Management	Medicine-Psychiatry and Mental Health. Psychology, Psychology (miscellaneous)	Q2	1	-Wang (2023)
Australian Journal of Guidance and Counselling	-	-	1	-Locke et al. (2012)

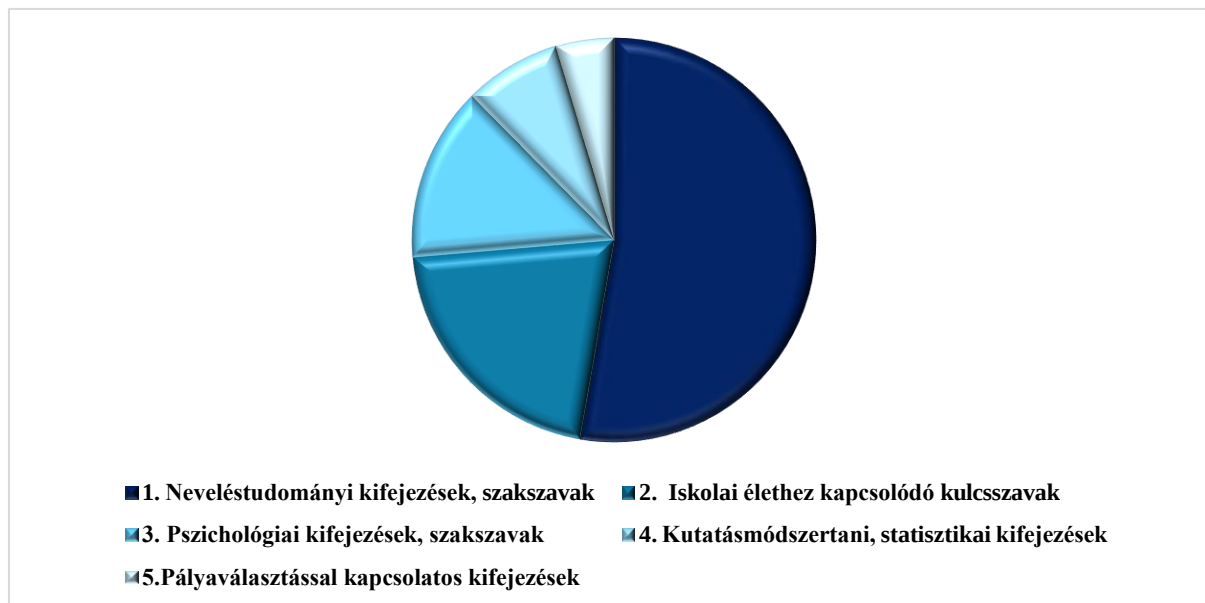
Forrás: Folyóirat-metria a Scimago Journal & Country Rank 2024.09.05-i adatok alapján, saját szerkesztés

A feldolgozott cikkek között felülreprezentálnak a Q2-es besorolású cikkek. A legtöbb, azaz kilenc publikáció a Journal of Child and Family Studies folyóiratban jelent meg, s a folyóirat tudományterületi besorolását tekintve a pszichológia terület domináns.

5.1. Fogalmi és módszertani keretek

A leggyakrabban a helikopterszülőség, túlszülőség, túlzott szülői bevonódás fogalma jelenik meg a tanulmányokban. 68 kulcsszó a helikopterszülőségre vagy a szülői bevonódásra utaló vagy a témához kapcsolódó szó volt, melyek közül a leggyakoribbak a következők voltak: *helicopter parenting* (21), *emerging adults* (2), *overparenting* (8), *expectation* (2), *emerging adulthood* (4), *parent involvement* (3), *parenting* (3), *parental control* (2). 27 kulcsszó pedig iskolával, oktatással kapcsolatos fogalom melyek közül a leggyakoribbak az alábbiak voltak: *fear of negative evaluation* (2), *college students* (2), *perfectionism* (2). A fennmaradó kulcsszavak többsége pszichológiai vonatkozású (18 db).

4. ábra: A kulcsszavak százalékos eloszlása

Forrás: Saját szerkesztés

A kulcsszavakat öt kategóriába soroltuk a témájuk szerint. Az 1. kategóriában olyan iskolai élethez kapcsolódó kulcsszavak kerültek, mint a *"collage students, Grade Pont Average (GPA), tutoring"*. A 2. kategóriába neveléstudományi kifejezések kerültek, mint például a *"helicopter parenting, expectation és az excessive parenting"*. A 3. kategóriába a pszichológiához tartozó szakszavak kerültek, mint *"self-efficacy, self-control, anxiety"*. A 4. kategóriába tartozó kifejezések a módszertanhoz kapcsolódó fogalmak, mint a *"mediation study és comparative study"*. Az utolsó, 5. kategóriába a pályaválasztáshoz kapcsolódó fogalmakat soroltuk, mint a *"career expectation és career identity"*.

A tanulmányok szóhasználatát tekintve a leggyakoribb fogalom a helicopter parenting. Emellett gyakori, hogy a helicopter parenting kifejezés helyett egy-egy rokonértelmű kifejezést használnak. Ilyen szavak például a *parental involvement, intensive parental involvement, intrusive parenting és a parental over-involvement*. Maga a helicopter parenting egy több definícióval rendelkező fogalom. A meghatározás annak függvénye, hogy a kutató a jelenség mely attribútumát ragadja meg. Segrin et al. (2012) a túlszülői magatartás egy formájaként azonosítja a helikopterszülőiséget, mely jellemzője a szülők túlzott bevonódása és a nem megfelelő, a fejlődés szempontjából káros taktikák alkalmazása a gyermekkel szemben. Cline & Fay (2020) viszont a helikopterszülőket ténylegesen a gyermek felett lebegő helikopterként értelmezi, akik megoldják a gyermekeik felmerülő problémáit.

A feldolgozott tanulmányok célcsoportját tekintve felülreprezentálnak azok a kutatások, amelyek az egyetemistákat vizsgálják, de a kutatások egy része a szülőkkel és fiatalabb korosztállyal is foglalkozik. Két cikk kivételével a kutatások kvantitatív módszereket alkalmaztak. A kutatások elemszámok tekintetében eltérőek, Dorrance Hall et al. (2021) kutatása rendelkezik a legtöbb válaszadóval. A tanulmányok célcsoportjára és a módszertani háttérre vonatkozó részleteket a 3. táblázatban foglaltuk össze.

3. táblázat: A tanulmányok célcsoportjai és az adatfelvétel módjai

Cikk	Módszertani háttér		Célcsoport				
	Interjú	Kérdőív	Szülő	Tanár	Tanuló (ált.isk. vagy középisk.)	Egyetemisták	Mások
Ching et al. (2023)		N=416			X		
Ho et al. (2022)		N=293			X		
Hong et al. (2015)		N=597			X		
Sood & Buchanan (2024)		N=425			X		
Bradley- Geist & Olson- Buchanan (2014)		N=482				X	
Buchanan & LeMoyné (2020)		N=247				X	
Carr et al. (2021)		N=86				X	
Darlow et al. (2017)		N=294				X	
Dorrance Hall et al. (2021)		N=2253				X	
Fletcher et al. (2020)		N=343				X	
Gao et al. (2024)		N=392				X	
Howard et al. (2019)		N=226				X	
Hwang & Jung (2021)		N=462				X	
Hwang et al. (2024)		N=859				X	

Jiao & Segrin (2023)		N=442				X	
Jung et al.(2019)		N _{USA} =200 N _{Korea} =143				X	
Kömürcü-Akik & Alsancak-Akbulut (2023)		N=324				X	
Kwon et al. (2017)	N=40					X	
LeBlanc & Lyons (2022)		N=491				X	
Love et al. (2020)		N=427				X	
Low & Chong (2023)		N=204				X	
Luebbe et al. (2018)		N=377				X	
Padilla-Walker & Nelson (2012)		N=438				X	
Rote et al. (2020)		N=282				X	
Wang (2023)		N=743				X	
Burke et al. (2018)		N=302	X			X	
Garst et al. (2020)	N=160		X				
Hong & Cui (2023)		N _{pár} =122	X		X		
Locke et al. (2012)		N=128	X	X			X
Locke et al. (2016)		N=866	X				
Schiffrien & Liss (2017)		N _{anya} =121 N _{hallgató} =192	X			X	
Zong & Hawk (2022)		NT1=433 NT2=461 NT3 _{anya} =248 NT3 _{diák} =408	X			X	
Wang et al. (2023)		N=349	X			X	

Forrás: Saját szerkesztés

A következő alfejezetekben a fenti célcsoportok mentén bemutatjuk a legfőbb kutatási eredményeket, és kutatás során alkalmazott mérőeszközöket, ugyanis úgy véljük, hogy a jövőbeli kutatások számára ezen dimenziók részletezése lenne a leghasznosabb.

5.2. Felsőoktatási hallgatókat vizsgáló kutatások

A helikopterszülőség (helicopter parenting, rövidítve: Hp) témájában a leginkább kutatott célcsoport az egyetemisták, a kiválasztott tanulmányok közül huszonegy foglalkozik velük. A korosztály felé irányuló kutatási érdeklődést már számos korábbi vizsgálat is kiemelte (lásd: Schiffrin et al., 2019; LeMoyné & Buchanan 2011; Padilla-Walker & Nelson, 2012 idézi: Sood & Buchanan, 2024). A feldolgozott tanulmányok témáit tekintve eltérőek, a 4. táblázat szemlélteti, hogy az egyetemistákat kimondottan széles körben vizsgálják a pályaválasztástól egészen a kommunikációig.

LeBlanc & Lyons (2022), illetve Wang (2023) a pályaválasztás és karrieridentitás témakörét vizsgálják. Wang (2023) a pályaválasztási döntésképtelenség összefüggéseire keresi a választ, eredményei szerint pozitív összefüggés mutatkozik a túlszülői szerepvállalás és a főiskolai hallgatók pályaválasztási döntésképtelensége között. LeBlanc & Lyons (2022) a pályakeresésre és a pályaszocializációra fókuszált. Úgy vélik, hogy azoknak a hallgatóknak a körében, akik magasabb szintű helikopterszülőségről számoltak be, esetükben szignifikánsan alacsonyabb a karrieradaptálhatóság és magasabb a karrier-önbizalomhiány mértéke.

Rote et al. (2020) és Hwang & Jung (2021) a szülő-gyermek kapcsolatot vizsgálják. Hwang & Jung (2021) kutatásában megjelenik a szülő-gyermek kapcsolat mellett az akadémiai kontroll és az autonómia támogatás is. Vizsgálatukban az akadémiai kontrollt olyan állításokkal mérték mint *“Bármilyen is jön az utamba, általában képes vagyok kezelni”, “Nagyfokú kontrollt gyakorolok a kurzusaimon nyújtott tanulmányi teljesítményem felett”*. Hwang & Jung (2021) kiemelte, hogy a hallgatók által érzékelt akadémiai kontroll a tanulmányi teljesítmény egyik legfontosabb előrejelzője, kulcsszerepet játszik a főiskolai hallgatók kitartásában. Úgy vélték, hogy azok az egyetemisták, akik úgy érzik, hogy magas szintű akadémiai kontrollal rendelkeznek, általában jobban teljesítenek, és több erőfeszítést tesznek a tanulmányi munkájukba, illetve sikeresebbek. Kutatási eredményeikből kirajzolódik, hogy az anyák autonómia-támogatása, amely alatt azt értjük, hogy a szülő kevésbé vonódik be, teret engedve a gyermek számára (például a döntéshozatal és problémamegoldást illetően) és az akadémiai kontroll pozitív kapcsolatban áll. Ellenben az apai helikopterszülői magatartás negatív kapcsolatot mutat az akadémiai kontrollal. A szülő-gyermek kapcsolat mint közvetítő hatás jelenik meg az eredményekben. Ennek oka, hogy a szülő viselkedése, például a túlzott bevonódás először rontja a szülő-gyermek kapcsolatot, amely hatására

csökkenhet az akadémiai kontroll. Továbbá összefüggés fedezhető fel az eredmények alapján a helikopterszülőség és a szülői kontextus (például nevelési stílusok, szülői bevonódás) között. Rote et al. (2020) a tanulmányban családok profiljában vizsgálja az összefüggéseket a fiatal felnőttek (emerging adults azaz a 18-29 éves korosztály), alkalmazkodása és a szülő-gyermek kapcsolat, illetve a demográfiai háttér között. Látens profilelemzéssel négy profilt mutattak ki: autonóm, anyai túlkontroll, apai túlkontroll és Hp elfogadó. Összességében az eredmények arra mutatnak rá, hogy a családok között különbség fedezhető fel az anyák és apák helikopterszülőségének relatív szintjében, amely kapcsolatban áll a fiatal felnőttek helikopterszülőkre vonatkozó értelmezésével, ez pedig kihat a szülő-gyermek kapcsolatra. A hatás értelmezéséhez a szerzők Grusec & Goodnow (1994) elméletet vették alapul, miszerint a hatás annak függvénye, hogy a gyermek, hogyan értelmezi a szülői gyakorlatot. A tanulmány az anyai és apai túlkontroll esetében negatív hatást fedezett fel, melynek az állhat a háttérében, hogy a gyermek túlzónak érzi a szülő magatartását, ezért nem motivált az elvárások teljesítésére. Ellenben a Hp elfogadók esetében pozitív hatásokról beszélhetünk, mivel ott feltételezhetően nem érzik túlzónak a szülői attitűdöt, így motiváltak a szülő által elvárt célok teljesítésére.

Dorrance Hall et al. (2021) és Jiao & Segrin (2023) kutatásának középpontjában a kommunikáció áll. Dorrance Hall et al. (2021) a beszélgetés- és konformitásorientációra, illetve a rezilienciára fókuszál, kutatásukban pozitív kapcsolatot találtak a társalgási orientáció és a helikopterszülőség között. Tehát a kommunikációs környezet szerepet játszik abban, hogy a gyermek megfelelőnek tartja-e a szülő segítő vagy irányító viselkedését, amely összefüggésben áll a gyermek rezilienciájával. Jiao & Segrin (2023) kutatásának célja pedig, hogy megvizsgálja a túlszülői magatartást és az egyetemisták általános önhatékonyosságát, a szorongást és a depressziót. Továbbá arra keresik a választ, hogy a mentális problémák és a helikopterszülőség közötti összefüggéseket megváltoztatja-e a nyílt családi kommunikáció és a gyermeki vonásautonómia, vagyis a személyiségvonások és a viselkedés önállóvá válása, továbbiakban különböző dimenziókban történő fejlődése. Eredményeik arra mutatnak rá, hogy a nyílt családi kommunikáció nem változtat a depresszió, szorongás és a túlszülői magatartás közötti összefüggéseken.

Carr et al. (2021) és Low & Chong (2023) tanulmányának egyik központi fogalma a fear of negative evaluation (továbbiakban FNE), tehát a negatív értékeléstől, kudarctól való félelem. Carr et al. (2021) a nemek közötti különbségeket figyelembe véve vizsgálta a helikopterszülőség és a kudarctól való félelem közötti kapcsolatokat. Eredményeik arra mutatnak rá, hogy a helikopterszülőség nagy mértékű jelenléte csökkenti a gyermek autonómiaérzetét, amely a kudarctól való félelem növekedéséhez vezet. A nemek közötti különbségek pedig az negatív értékeléstől való félelem tekintetében mutatkoztak meg. Eredményeik alapján a nők magasabb FNE

szintről számoltak be, mint a férfiak. Low & Chong (2023) a helikopterszülőség és a reziliencia kapcsolatát vizsgálja, melynél közvetítő közegként jelenik meg a kudarctól való félelem. Eredményeik pozitív korrelációt találtak a helikopterszülőség és az FNE között. Ez a kapcsolat azt jelezte, hogy a helikopterszülőség által nő a negatív értékeléstől való félelem mértéke, amely a reziliencia csökkenését eredményezi. Ezáltal a helikopterszülőség közvetetten is hatást gyakorolhat a rezilienciára.

Három tanulmány vizsgálatának origójában az önhatékonyság áll. Buchanan & LeMoyne (2020) az egyszülős családokban vizsgálja. Eredményeik a helikopterszülőség és jóllét, valamint az önhatékonyság negatív kapcsolatát jelzik, viszont a nők esetében nem találtak ilyen érdemi kapcsolatot. Darlow et al. (2017) a túlkontroll és önhatékonyság kapcsolatát, valamint az önhatékonyság csökkenésének lehetséges következményeit vizsgálja. Az eredmények alátámasztották azt a feltételezést, hogy a helikopterszülőség magasabb szintje összefüggésben áll az alacsonyabb önhatékonyssággal. Hwang et al. (2024) a tanulmányi eredményességet és önhatékonytságot vizsgálja. Eredményeikben látens osztályelemzéssel 5 csoportot azonosítottak, melyeket külön elemeztek. Az alacsony helikopter-magas ragaszkodás csoportban jobb önhatékonytságot és magasabb tanulmányi eredményt mértek, mint a magas helikopter-magas ragaszkodás csoportba tartozóknál.

Padilla-Walker & Nelson (2012) kutatása a szülői-, pszichológiai- és viselkedéses kontrollt vizsgálja. Eredményeik alapján pozitív kapcsolat van a helikopterszülőség és a pszichológiai-, valamint a viselkedéskontroll között. Jung et al. (2019) és Luebbe et al. (2018) a tanulmányi eredményesség részéről tárgyalja a helikopterszülőséget. Jung et al. (2019) az anyai és apai helikopterszülőség összefüggéseit elemzi a tanulmányi eredményekkel (GPA). Kutatásukban negatív összefüggést találtak a dél-koreai apák helikopterszülősége és a tanulmányi eredmények között, viszont a dél-koreai anyák és az amerikai szülők kapcsán nem találtak hasonló összefüggést. Luebbe et al. (2018) a kontrollt, szorongást, depressziót és tanulmányi eredményességet érintőlegesen kutatja, elsődleges célja a helikopterszülőség többdimenziós konstrukciójának vizsgálata. Eredményeik szerint negatív összefüggést mutatható ki a helikopterszülőség és a tanulmányi működés között. Love et al. (2020) az iskolai kiégésre fókuszál tanulmányában, amelyben arra a következtetésre jutnak, hogy az apai helikopterszülőség erősebb közvetlen kapcsolatban áll az iskolai kiégéssel, mint az anyai helikopterszülőség.

4.táblázat: Felsőoktatási hallgatókat vizsgáló kutatások fő témái

Cikk	Téma
LeBlanc & Lyons (2022)	Pályaválasztás
Wang (2023)	
Hwang & Jung (2021)	Szülő-gyermek kapcsolat
Rote et al. (2020)	
Dorrance Hall et al. (2021)	Kommunikáció
Jiao & Segrin (2023)	
Carr et al. (2021)	FNE-negatív értékeléstől való félelem
Low & Chong (2023)	
Buchanan & LeMoyne (2020)	Önhatékonyság
Darlow et al. (2017)	
Jung et al. (2019)	Tanulmányi eredményesség
Luebbe et al. (2018)	
Love et al. (2020)	
Hwang et al. (2024)	Tanulmányi eredményesség, önhatékonyság
Fletcher et al. (2020)	Jogosultság
Gao et al. (2024)	
Bradley-Geist & Olson-Buchanan (2014)	Demográfiai adatok
Kwon et al. (2017)	
Howard et al. (2019)	Bátorság, tanulmányi sikeresség
Kömürcü-Akik & Alsancak-Akbulut (2023)	Validálás
Padilla-Walker & Nelson (2012)	Szülői kontroll

Forrás: Saját szerkesztés

Fletcher et al. (2020) és Gao et al. (2024) kutatásának egyik központi jelensége a jogosultságérzet. Fletcher et al. (2020) az akadémiai jogosultság és perfekcionizmus tárgykörében vizsgálódik. Az akadémiai jogosultság alatt a tanulmány egy érzelmi attitűdöt ért, amely során a hallgató úgy érzi, hogy az akadémiai környezetben bizonyos előjogai vannak, mint például a jobb bánásmód. A kutatás szignifikáns kapcsolatot talált a túlszülői szerepvállalás és az akadémiai jogosultság között, azaz azok a hallgatók, akik úgy érzik, hogy szüleik túlzottan bevonódnak az életükbe, nagyobb valószínűséggel alakítanak ki akadémiai jogosultságérzetet. A kapcsolat arra utal, hogy a túlszülői magatartás hozzájárul ahhoz, hogy a diákok irreális elvárásokat támasszanak az oktatási környezettel szemben. Gao et al. (2024) az alkalmazkodás, stressz és jogosultságérzet fogalomkörében vizsgálódott. Eredményeik alapján a helikopterszülőség autonómiára gyakorolt negatív hatását a jogosultságérzet szignifikánsan pozitívan moderálta.

Howard et al. (2019) szignifikáns összefüggést találtak a túlzott szülői bevonódás és bátorság között, illetve a tanulmányi sikerességgel szignifikáns kapcsolatot mutattak ki a bátorsággal. Ezen felül megvizsgálták a szülői magatartás hatását a szorgalomra és tanulmányi sikerre. Eredményeik alátámasztják, hogy a szülői attitűd befolyásolja a grit-szintet, azaz a kitartást, és a hosszú távú célok iránti elköteleződést, illetve a bátorsággal való összefüggést. Azonban a hatás pozitív vagy negatív voltát a viselkedés milyensége határozza meg. A megfelelő szintű bevonódás esetében pozitív, míg a helikopterszülőség esetében negatív kapcsolatot véltek felfedezni a bátorsággal.

Két tanulmányban leginkább a kulturális és demográfiai tényezőkre összpontosítottak. Bradley-Geist & Olson-Buchanan (2014) a demográfiai adatok összefüggései alapján vizsgálja a túlszülői szerepvállalást. Az elemzéseik kimutatták, hogy az otthon élő hallgatók esetében gyakoribb a túlszülői szerepvállalás. Kwon et al. (2017) kutatása a kulturális különbségekre helyezi a hangsúlyt. A résztvevők elismerték a helikopterszülőség negatív aspektusait, viszont a szülők jószándékát és a tanulmányokra gyakorolt pozitív hatását is.

Egy tanulmány esetében az volt a legfőbb cél, hogy a célcsoportra vonatkozó mérőeszközöket adaptálja, s ennek eredményei kerültek publikálásra. Kömürcü-Akik & Alsancak-Akbulut (2023) tanulmányának célja a Helicopter Parenting Behaviour Questionnaire (HPBQ) török nyelvű kérdőív adaptálása és vizsgálata. Az eredmények alátámasztják a HPBQ török nyelvű változatának konvergens és divergens érvényességét.

5.3. Közoktatásban tanulókat vizsgáló kutatások

A feldolgozott tanulmányokból 4 vizsgálta a közoktatásban tanulókat. Az általános és középiskolás korosztály a helikopterszülőség tekintetében kevésbé kutatott célcsoport. Ching et al. (2023) kutatásának célja az volt, hogy megismételje Love et al. (2020) megállapításait, amely szerint az önkontroll közvetítő közeg a helikopterszülőség és iskolai kiégés összefüggései között. A szerzők azzal indokolják témaválasztásukat, hogy az iskolai kiégés mint jelenség vizsgálata releváns, mivel számtalan akár fiziológiai, érzelmi világot vagy tanulmányi eredményességet érintő negatív okozattal jár együtt. Vizsgálataik eredményei alátámasztják az önkontroll közvetítő szerepét az említett összefüggésben. A közvetítő szerep abban nyilvánul meg, hogy a helikopterszülőség magában, ugyan nem feltétlenül okoz kiégést, ellenben gátolhatja a gyermeket az önkontroll kialakításában, annak hiánya viszont nagyban növeli a kiégés kockázatát. Ennek oka, hogy önkontroll hiányában a gyermek nehezebben kezeli az iskolai kihívásokat, ez pedig a helikopterszülőség negatív hatásaként jelenik meg. Ho et al. (2022) kutatása az elkötelezettség tárgykörére fókuszál, s vizsgálták a halogatás és szülői felügyelet hatását az önszabályozott tanulásra. Eredményeik azt jelzik, hogy a tanulók önszabályozott tanulásának fejlesztéséhez csökkenteni kell a helikopterszülőség fokát. Sood & Buchanan (2024) tanulmányának célja, hogy a tizenéves korosztály számára megfelelő mérőeszközt dolgozzanak ki a helikopterszülőség vizsgálatára. Céljuk, abból eredeztethető, hogy a legtöbb mérőeszköz, amelyet a téma kutatásában alkalmaznak, az egyetemista korosztályhoz készült. A kulturális különbségeket is számba véve ismertetik az indiai serdülők tanulmányi teljesítményét. Különösen olyan országokban, mint például India, az iskolai végzettséget társadalmi-gazdasági státust jelent. A szülők erős felelősséget éreznek gyermekeik oktatásáért. A tanulmányban kidolgozott skála két értékelt faktora a nyomásgyakorlás és az intrúzió (behatolás), melynek tételmondatai közül néhány így hangzik: *“A szüleim túlságosan beleszólnak az életemmel kapcsolatos döntésekbe”, “A szüleim túlzott beleszólása az életembe sérti a döntési képességemet”*. Míg a nyomásgyakorlással kapcsolatban a következő állításokat alkalmazták: *“A szüleim túl sokat foglalkoznak a tanáraimmal”, “A szüleim nyomást gyakorolnak rám, hogy jobban tanuljak”*. A tanulmányi teljesítmény és iskolával kapcsolatos értékek eredményeik szerint összefüggést mutattak a nyomással. A behatolás az iskolai eredményekkel kevésbé mutatott összefüggést, ellenben az általános jóléthez és boldogsághoz kapcsolódott.

5.4. Szülőkre fókuszáló kutatások

A továbbiakban bemutatjuk azt a nyolc kutatást, amelyben már a szülőket is felkeresték, nem csak tanulókra, egyetemistákra fókuszáltak. Burke et al. (2018) egyetemista-szülő párokat

kérdezett, a kutatás központi fogalma pedig az alkalmazkodás. Eredményeik összefüggést mutattak ki a túlszülői szerepvállalás és a szülői könnyítés, vagyis a szülő azon részvételére, amely a gyermek számára konstruktív és támogató, például az útmutatás között. Ellenben a szülői interferenciával, azaz a gyermek számára túlzó bevonódással nem találtak kapcsolatot. Az eredmények azt jelzik, hogy a túlszülői szerepvállalás összefügg a könnyítéssel, de nem az interferenciával. A fiatal felnőttek esetében ez a kapcsolat negatív volt, a szülők esetében viszont pozitív. Ez a mintázat tükröződött a túlszülői magatartás közvetett hatásaiban is a tanulói alkalmazkodásra a fiatal felnőttek és a szülők által érzékelt könnyítésen keresztül. Úgy tűnik, hogy a fiatal felnőttek jobb eredményeket érnek el, ha úgy érzékelik, hogy a szüleik megkönnyítik a céljaikat.

Garst et al. (2018) kutatásában fókuszcsoporthoz interjút készítettek a szülőkkel. Kutatásuk az ICC-Indoor Competition Climbing és a szülői bevonódás kapcsolatát vizsgálja. Maga a tanulmány nem általánosságban veszi a szülői bevonódást, eredményei csak a sportra összpontosítanak. Az általuk vizsgált közegben a bevonódást a szülők esetében a különböző támogatások jellemezték (anyagi támogatás, szállítás), illetve kiemelik korlátokat, mint például a szülők hiányos ismerete a sportágról. Eredményeik alátámasztják a sport és a szülői bevonódással foglalkozó irodalomban megjelenő direktív és túlzó szülői viselkedést.

Hong & Cui (2023) 122 szülő és középiskolás gyermekéből álló párokat kérdeztek meg, kutatásuk origójában az elvárások és a túlszülői szerepvállalás összefüggései állnak. Eredményeik nem találtak biztos összefüggést a serdülők által érzett túlszülői magatartás és az oktatási- vagy karrier-cél elvárások között.

Locke et al. (2012) szakembereket kérdeztek meg, akik között volt pedagógus és szülő is. A tanulmány célja a túlzott szülői szerepvállalás fogalmának vizsgálata volt. Eredményeikben rávilágítanak több olyan típusú cselekedetre is, melyet egyenértékűnek tartanak a túlszülői magatartással.

Locke et al. (2016) a házi feladattal kapcsolatban folytatott vizsgálatot a szülőkre fókuszálva, céljuk, hogy explicit módon megvizsgálják az összefüggést a túlszülői magatartás és a szülők felelősségvállalása között a gyermek házi feladatát tekintve. Eredményeik alátámasztották, hogy a túlszülői attitűdöket mutató szülők nagyobb felelősséget vállaltak a gyermek házi feladatával kapcsolatban.

Schiffrien & Liss (2017) anyukákat és egyetemistákat kérdeztek meg azzal a céllal, hogy megvizsgálják a helikopterszülőség és tanulmányi teljesítmény kapcsolatát. Adataik arra engednek következtetni, hogy a helikopterszülőség és rossz tanulmányi motivációk között összefüggés van, amely negatív hatást gyakorolhat az iskolai teljesítményre.

Zong & Hawk (2022) szülőket és egyetemistákat kérdeztek meg. A tanulmány célja egy többdimenziós HP-skála kidolgozása és validálása volt, amely lehetőséget kínál az anya-gyermek kapcsolat vizsgálatára.

Wang et al. (2023) egyetemistákat és anyukáikat kérdezett a helikopterszülői magatartás és az oktatási identitás, azaz az elkötelezettség, mélyreható felfedezés és újragondolás kapcsán. A kutatás eredménye szerint intraperszonális szinten csak a magasabb fenyegetettség-érzékelésű anyák esetében a diákok oktatási kötelezettségeinek az újragondolása pozitívan megjósolja a helikopterszülőség mértékét.. Amikor a gyermekek nehézségeivel szembesülnek az anyák, a környezetet fenyegetőnek érzékelik nagyobb valószínűséggel választják a rövid távú, énközpontú gondolkodási és megküzdési stílust, amely a helikopteres szülői magatartást jellemzi.

5.5. MÉRŐESZKÖZÖK

Az eredmények összefoglalása után fontosnak tartottuk ismertetni, hogy az egyes kutatások milyen mérőeszközöket alkalmaztak, amelyet az 5. táblázat mutat be. A mérőeszközök használatát tekintve átfedések vannak a tanulmányok között.

A huszonegy egyetemistákat vizsgáló kutatás közül hét használja mérőeszközként Padilla-Walker & Nelson (2012) Helicopter Parenting Scale-t, míg másik három tanulmány alkalmazza Odenweller et al. (2014) Helicopter Parenting Instrument nevű mérőeszközét. Három tanulmány Bradley-Geist & Olson-Buchanan (2014) 5-ítemet tartalmazó Overparenting Scale eszközét használja, további kettő LeMoyne & Buchanan (2011) által fejlesztett HPS- Helicopter Parenting Scale-t alkalmazza és kettő Schiffrin et al. (2014) - Helicopter Parenting Behaviour Questionnaire (HPBQ) skáláját. Három tanulmány esetében az adott kutatásra fejlesztett mérőeszközt használták kutatók (Padilla-Walker & Nelson, 2012; Bradley-Geist & Olson-Buchanan, 2014; Luebbe et al., 2018). Továbbá egy-egy kutatás alkalmazza a 10-ítem Hovering Parents Scale-t, Schiffrin et al. (2019) által kialakított 10-ítemes Consolidated Helicopter Parenting Scale-t, és az 5-ítem Over Parenting Scale mérőeszközöket. Ezen felül pedig egy kutatás kvalitatív módszert alkalmazott.

Padilla-Walker & Nelson (2012) Helicopter Parenting Scale a feldolgozott szakirodalom mindegyikében öt tételt alkalmaz. Az ítemek a döntéshozatalra, konfliktuskezelésre és problémamegoldásra fókuszálnak. Az értékeléshez pedig ötfokú skálát alkalmaztak. A teljesség igénye nélkül, a következő állításokat alkalmazták: *"A szülő megoldja az esetleges válságaimat vagy problémáimat"*, *"A szülő fontos döntéseket hoz helyettem (pl. hol lakom, hol dolgozom, milyen órákra járok)"*.

5. táblázat: Felsőoktatási hallgatókra fókuszáló kutatásokban szereplő mérőeszközök

Mérőeszköz	Cikk
Padilla-Walker & Nelson (2012) -Helicopter Parenting Scale	Gao et al. (2024)
	Hwang & Jung (2021)
	Hwang et al. (2024)
	Jung et al.(2019)
	Low & Chong (2023)
	Padilla-Walker & Nelson (2012)
	Rote et al. (2020)
Odenweller et al. (2014) - Helicopter Parenting Instrument	Dorrance Hall et al. (2021)
	Howard et al.(2019)
	LeBlanc & Lyons (2022)
Bradley-Geist & Olson-Buchanan (2014)- 5-item overparenting scale	Bradley-Geist & Olson-Buchanan (2014)
	Love et al. (2020)
	Wang (2023)
LeMoyne & Buchanan (2011) - HPS-Helicopter Parenting Scale	Buchanan & LeMoyne (2020)
	Darlow et al. (2017)
Schiffrin et al. (2014) - (HPBQ)Helicopter parenting behaviour questionnaire	Carr et al. (2021)
	Kömürcü-Akik & Alsancak-Akbulut (2023)
10-item Hovering Parents Scale	Fletcher et al. (2020)
Schiffrin et al. (2019) - 10-item Consolidated Helicopter Parenting Scale	Jiao & Segrin (2023)
Interjú	Kwon et al. (2017)
saját fejlesztés	Luebbe et al. (2018)

Forrás: saját szerkesztés

Odenweller et al. (2014) - Helicopter Parenting Instrument tizenöt tételes. A három, ezt a mérőeszközt alkalmazó tanulmány közül Dorrance Hall et al. (2021) csak négy itemet alkalmaz, még Howard et al. (2019) és LeBlanc & Lyons (2022) mind a tizenöt tételt. Az itemek a döntéshozatalra, illetve arra, hogy a szülő mennyire óvja a gyermeket, helyezi a hangsúlyt. A válaszadáshoz két tanulmány hét, egy tanulmány ötfokú Likert-típusú skálát használ az állításoknál: *"Ha a szülő nem tesz meg értem bizonyos dolgokat (pl. mosás, szobatakarítás, orvosi időpontok egyeztetése), akkor azok nem kerülnek elvégzésre."* és *"Néha a szülő több időt és energiát fektet a projektjeimbe, mint én"*.

Bradley-Geist & Olson-Buchanan (2014) 5-itemes overparenting scale fókuszában a helikopter szülői magatartás fő vonásait vizsgálja, mint például a szülői túlkontroll és a túlzott bevonódás. A választást ötfokú Likert-típusú skálán határozták meg. Példatétel: *"Úgy gondolom, hogy az apám/anyám túlságosan beleavatkozik az életembe"* és *"Az apám/anyám túlságosan irányít engem és az életemet"*.

LeMoyne & Buchanan (2011) HPS- Helicopter Parenting Scale eszköze tíz tételes, fókuszában pedig a döntéshozatal és problémamegoldás áll. Az itemeket a tanulmányok ötfokú Likert skálával mérték. Példatétel: *"A szüleim gyakran közbeléptek, hogy megoldják helyettem az életem problémáit"* és *"Néha úgy éreztem, hogy a szüleim nem érzik, hogy saját döntéseket hozhatnak"*.

Schiffirin et al. (2014) Helicopter Parenting Behaviour Questionnaire (HPBQ) két szakirodalomban használt mérőeszköz. Carr et al. (2021) módosítva használja a mérőeszközt, amely így tizenöt tételes és a helikopterszülőség szintjét méri. Kömürcü-Akik & Alsancak-Akbulut (2023) módosítás nélkül alkalmazza két alskálával, melynek egyike az anyai helikopterszülőséget, a másik pedig az autonómia támogatást vizsgálja. Például: *"Az anyám/apám ellenőrzi az edzésterveimet"* és *"ha problémám lenne a szobatársammal, a szüleim megpróbálnának közbelépni"*. A két tanulmányban eltérő volt az alkalmazott értékelési skála mérete, az egyik ötig, a másik pedig hatig határozta meg.

A 10-itemet tartalmazó Hovering Parents Scale mérőeszközben az itemek mindegyike pedig a szülők közreműködő vagy tolakodó viselkedést méri. Az értékeléshez ötfokú Likert-típusú skálát alkalmaztak. A tanulmány hivatkozik régebbi vizsgálatra, melynek okán csak hét tételt alkalmaztak a túlszülői szerepvállalás vizsgálatára. Példatétel: *"A szüleim minden lépésemet felügyelték, amikor felnőttem"* és *"Felnőttként néha úgy éreztem, hogy én vagyok a szüleim projektje"*.

Ezzel szemben például a Schiffirin et al. (2019) 10-itemes Consolidated Helicopter Parenting Scale mérőeszközének fókuszában a túlzott figyelem áll, amely a gyermek számára már

zavaró lehet, mint *"Úgy érzem, hogy a szüleim néha megfojtanak a figyelmükkel"*. Az egyes tételekkel való egyetértést hétfokú Likert-típusú skálán mérték.

Kwon et al. (2017) kvalitatív kutatási módszereket választottak, míg Luebbe et al. (2018) saját fejlesztésű mérőeszközt alkalmaztak. A feldolgozott tanulmányok nem térnek ki az említett mérőeszközök felépítésére, jellemzőire, s ennek hiányában nem vonhatunk le megállapításokat

6. táblázat: Szülőket vizsgáló kutatásokban használt mérőeszközök

Mérőeszköz	Cikk
Segrin et al. (2015,2012) - Overparenting Scale	Burke et al. (2018)
Interjú	Garst et al. (2018)
Bradley-Geist & Olson-Buchanan (2014) - 5-item Overparenting Scale	Hong & Cui (2023)
Nincs konkrétan mérőeszköz megnevezve	Locke et al. (2012)
Locke et al. (2015)- Locke Parenting Scale	Locke et al. (2016)
Schiffirin et al. (2014) - Helicopter Parent Scale (9 item)	Schiffrien & Liss (2017)
	Zong & Hawk (2022)
Odenweller et al. (2014) -Helicopter Parenting Instrument	Wang et al. (2023)

Forrás: Saját szerkesztés

A szülőket is vizsgáló nyolc kutatás közül kettő ugyanazt, hat pedig különböző mérőeszközöket alkalmazott a helikopterszülőség vizsgálatára (lásd 6.táblázat), Garst et al. (2018) kvalitatív kutatási módszereket alkalmazott. Burke et al. (2018) a kutatásában Segrin et al. (2015,2012) Overparenting Scale nevű eszközének négy alskáláját használta. A négy alskála különböző területeket vizsgál. 12 tétel az anticipatív problémamegoldást, 8 item a tanácsadást és affektuskezelést méri, további 7 tétel a kézzelfogható segítségnyújtást, és 6 item a kockázatkerülést méri.

Hong & Cui (2023) a Bradley-Geist & Olson-Buchanan (2014) 5-item Overparenting Scale-t alkalmazta. A mérőeszköz állításaira példa: *"Úgy gondolom, hogy az anyám/apám túlságosan beavatkozik az életembe."* Locke et al. (2012) nem nevez meg konkrét kérdőívet a tanulmányban. Kérdőívükben nyílt végű kérdéseket alkalmaznak, melynek célja a helikopterszülőség fogalmának körüljárása. Locke et al. (2016) tanulmányában a saját, 2015-ös

Locke Parenting Scale (LPS) került alkalmazásra. Az LPS azokat az attitűdöket és viselkedési formákat térképezi fel, amelyek hozzájárulnak a túlszülői szerepvállaláshoz.

Zong & Hawk (2022) és Schiffrin & Liss (2017) kutatásában Schiffrin et al. (2014) 9-ites Helicopter Parent Scale-t használta mint *“Azt akarom, hogy a gyermekem rendszeresen hívjon vagy küldjön sms-t, hogy tudassa hol van.”*. Wang et al. (2023) vizsgálatához Odenweller et al. (2014) a Helicopter Parenting Instrument mérőeszközt alkalmazta.

7.táblázat: Közoktatásban tanulókat vizsgáló kutatások alkalmazott mérőeszközök

Mérőeszköz	Cikk
Odenweller et al. (2014) – Helicopter Parenting Instrument	Ching et al. (2023)
Hong et al. (2015) – Helicopter parenting attitudes	Ho et al. (2022)
Adaptált kérdőív ¹	Hong et al. (2015)
Saját fejlesztés, összehasonlítva LeMoyne & Buchanan (2011) HPS skálájával.	Sood & Buchanan (2024)

Forrás: saját szerkesztés

Mérőeszközök tekintetében a négy feldolgozott tanulmány között nincsen átfedés (lásd 7.táblázat). Ching et al. (2023) tanulmányában az Odenweller et al. (2014) már említett Helicopter Parenting Instrument mérőeszköze került alkalmazásra. Mind a 15 tételt alkalmazták, melyekre példa. Ho et al. (2022) a helikopterszülői attitűdöket vizsgálja a Hong és munkatársai által 2015-ben használt kérdőív tartalmának felhasználásával. A kérdőív iteme például : *“A szüleim soha nem kérik tőlem a házimunkát.”* és *“A szüleim mindig arra kérnek, hogy adjak több információt az új barátaimról.”* Hong et al. (2015) kutatásában a kérdőívben szereplő tételek korábbi tanulmányok és meghatározások alapján készült, majd ezeket panelbeszélgetést követően ellenőrizték. A kérdőív a szülői felügyeletre fókuszáló itemeket tartalmaz, például *“A szüleim tudják, hol vagyok iskola után”* és *“A szüleim cipelik a dolgaimat az iskolába menet.”* Sood & Buchanan (2024) saját kérdőívet fejlesztett a közoktatásban tanuló célcsoportra. 18 tételt dolgoztak ki a 13-17 év közötti korosztályra, amely mellett összehasonlításként szerepel LeMoyne & Buchanan (2011) HPS skálája. Az eredmények bemutatásánál már idéztünk néhány állítást a Sood & Buchanan (2024) által készített mérőeszközből.

¹ Hong et al. (2015) : A kérdőívben szereplő tételeket korábbi kutatások és meghatározások alapján állították össze, majd az állítások ellenőrzésére panelbeszélgetést követően. (141.old)

6. Megbeszélés

Hazai tekintetben limitált a helikopterszülőséggel foglalkozó kutatások száma, míg a nemzetközi kutatásokat tekintve felülreprezentáltak a pszichológiai területen született munkák. Az eddigi tanulmányok ambivalens eredményekről számolnak be, a korábbi kutatások alapján nem bizonyított a helikopterszülőség negatív vagy pozitív volta. Kutatásunk célja pedig annak feltárása volt, hogy a helikopterszülői magatartás és annak hatása milyen összefüggésben van a tanulók, hallgatók tanulmányi pályafutásával.

Szisztematikus irodalomelemzésünk során olyan tanulmányokat kerestünk, amelyek a helikopterszülőséggel, túlszülői magatartással és a tanulók, hallgatók tanulmányi pályafutásával foglalkoznak. Keresésünket az EBSCO adatbázisban végeztük, és a szűrés után 33 tanulmány került be az elemzésbe.

Az áttekintett kutatások mindegyike talál pozitív és negatív összefüggéseket is a helikopterszülőséggel, viszont arra egyik sem adja meg a konkrét választ, hogy a helikopterszülőség milyen hatást gyakorol a gyermekekre.

A kutatások általánosságban kvantitatív módszereket alkalmaztak kevés a kvalitatív kutatás. Ritka vagy alig előforduló a közoktatást vizsgáló kutatás, pedig például az iskolai kiégés, szorongás kapcsán jelentős lenne kutatni (Love et al., 2020). Kutatások főként az Egyesült Államokban és ázsiai országokban születtek, mely okán feltételezhető az erős kulturális hatás (Bencze et al., 2023). A megjelent kutatások jellemzően az egyetemi korosztályt vizsgálják, a fiatalabb korosztályt vizsgáló tanulmányok száma korlátozott. Mind a tanulmányok, mind a helikopterszülői magatartás vizsgálatára használt mérőeszközök az egyetemi hallgatók vizsgálatára irányulnak (LeMoyne & Buchanan, 2011; Padilla-Walker & Nelson, 2012; Schiffrin et al., 2019), bár voltak kezdeményezések más korcsoportra vonatkozó mérőeszköz kidolgozására (Sood & Buchanan, 2024). Jelen szisztematikus irodalmi áttekintésünk fontosabb következtetései, összegző gondolatai a következők.

A harminchárom vizsgált tanulmány egyike sem állítja biztosan, hogy a helikopterszülőség negatív vagy éppen pozitív jelenség. A kutatások számos negatív vonást emelnek ki, viszont meghagyják a lehetőséget a pozitív hatások létezését illetően. Több tanulmány esetében például Rote et al. (2020) kutatásában is megjelenik az önmeghatározás elmélete, amely negatív hatásként utal rá, és Grusec és Goodnow állítása, amely azt mondja, hogy bármilyen szülői attitűd lehet pozitív ha a gyermek annak értelmezi (Sood & Buchanan, 2024).

A tanulmányok eredményeiből kirajzolódik, hogy a helikopterszülői magatartás az esetek túlnyomó részében negatív hatást gyakorol a tanulmányi pályafutásra. Következtetésünk abból eredeztethető, hogy a tanulmányok pozitív kapcsolatokat fedeztek fel a tanulmányi pályafutásra negatív hatást gyakorló jelenségek mint például az iskolai kiégés, csökkent önkontroll, FNE vagyis a

fear of negative evaluation tehát a negatív értékeléstől, kudartól való félelem és a helikopterszülőség között.

Kwon et al. 2017 tanulmánya felhívja a figyelmet arra, hogy nem elhanyagolható az, hogy a helikopterszülőségnek vannak feltétlenül pozitív aspektusai is. A vizsgált tanulmányok legtöbbször elismeri, hogy maga a szándék, amely a szülő részéről a helikopterszülőséghez vezet pozitív. Ám az említett tanulmány esetében is fontos kiemelni a további megállapítások levonása előtt, hogy számba kell venni a célcsoport kultúráját is. Több vizsgált tanulmányhoz hasonlóan Kwon et al. (2017) is koreai hallgatókat vizsgál, mely esetében fontos tényező, hogy a konfuciánus kultúrában sokkal inkább elfogadott a magasabb fokú bevonódás, mint a nyugati kultúrákban.

A beválasztott tanulmányok felfedezhető több módszertani korlát. A kutatások esetenként felületesen vizsgálták az adott témájukat, releváns irányokat kihagyva. Ilyen volt például Ho et al. (2022) tanulmánya, amely ugyan a korrepetálási elkötelezettséget vizsgálja de nem tér ki a tanulmányi teljesítménnyel való kapcsolatára, amely egy lényeges irány lett volna. A legtöbb szakirodalom keresztmetszeti vizsgálatot alkalmaz (Luebbe et al. 2018; Carr et al. 2021; Sood & Buchanan, 2024), amely jellemzőiből adódóan nem ad lehetőséget ok-okozati összefüggések azonosítására, amely egy releváns hiányosság. A tanulmányok további limitációját maga a mintavétel jelenti. Például egyes kutatások tekintetében felülreprezentálnak a női alanyok (Rote et al. 2020), továbbá a kulturális különbségek hatásai is relevánsak a tanulmányok tekintetében (Jung et al. 2019). Az általában etnikai vagy faji tekintetben homogén minták nem adnak lehetőséget a tanulmányoknak az eredmények általánosítására. Ezen felül releváns még, hogy az önbevallásos adatfelvételek torzítási kockázata is igen magas.

Kutatásunk célját a tanulmányok által széles körben és több nézőpontban feltérképezhettük. A kutatások alapján arra a következtetésre juthatunk, hogy a helikopterszülőség nincs feltétlenül közvetlen hatással a tanulmányi pályafutásra. Ellenben a legtöbb tanulmány közvetett hatásként utal rá mint például Ching et al. (2023) az iskolai kiegészítés által. Ebben az esetben arról beszélhetünk, hogy a helikopterszülőség inkább egy harmadik tényezőre gyakorol hatást, amely a tanulmányi pályafutásban is megnyilvánul.

7. Következtetés és limitációk

Hangsúlyoznunk kell, hogy az összegző gondolatainkat csak bizonyos limitációk figyelembevételével érdemes megfontolni. A tanulmány egyik korlátja, hogy a szisztematikus irodalomelemzés nem foglalja magában a témával kapcsolatos összes releváns tanulmányt, amely a választott módszereinkben és az általunk követett kritériumokban gyökerezik. A kulcsszavak és az adatbázis kiválasztása révén lehetséges, hogy figyelmen kívül hagyhattunk olyan témával kapcsolatos lényeges tanulmányokat, amelyek a jövőbeli kutatások miatt relevánsak lennének.

Akadálynak tekinthető, hogy elemzésünkben csakis lektorált folyóiratcikkeket dolgoztunk fel, kizárva a könyveket, könyvfejezeteket, disszertációkat, és újságcikkeket. További limitációt jelent a keresés egy nyelvűsége, többnyire az angol nyelvterületről származó tanulmányokat találtunk, így a tanulmányunk kulturális korlátokba is ütközik. További kulturális korlát volt, hogy az általunk feldolgozott tanulmányok egy része ázsiai országra vonatkozik, így feltételezhető, hogy számos releváns, de nem angol nyelvű tanulmány nem felelt meg a keresési feltételeinknek. Ebből kifolyólag a földrajzi, területi egyoldalúság miatt az eredményekből nem vonhatunk le általános megállapításokat, ugyanis az eredmények nagy mértékben kontextusfüggők. További limitáció lehet, hogy a találatok között felülreprezentáltak az egyetemistákat vizsgáló kutatások, ezért következtetéseink nem feltétlen általánosíthatóak minden oktatásban résztvevő korcsoportra.

A tanulmány zárásaként néhány ajánlást fogalmaztunk meg a jövőbeli kutatások számára. Egyrészt különösen fontos hazai kutatások lebonyolítása a téma mélyebb megértéséhez. A helikopterszülőségről szóló kutatások többsége kvantitatív módszert alkalmaz, viszont a jövőbeli kutatásoknak érdemes lenne kvalitatív módszereket alkalmazni. Mivel a mélyebb összefüggések, a gyermek tapasztalatai, élményei jobban feltárhatóak interjú által. Ezen felül mivel a téma leginkább az egyetemista korosztályban vizsgált, a jövőbeli kutatásoknak célszerű lenne áthelyezni a fókusz a fiatalabb korosztályra. A helikopterszülői magatartás hatását érdemes lenne hosszú távon is vizsgálni, hogy a pozitív vagy negatív hatása kimutatható legyen. Bár a jelenlegi kutatásunk is arra törekedett, hogy a neveléstudományi, az oktatáshoz kapcsolódó eredményeket mutassa be, a jövőben célszerű lenne interdiszciplináris megközelítéseket alkalmazni.

A gyakorlati oldalt tekintve úgy véljük, hogy a helikopterszülői magatartás negatív hatásai csökkenthetők azáltal, ha az oktatási intézmények olyan szülői bevonódással kapcsolatos stratégiákat dolgoznak ki, amelyek elősegítik az előnyös szülői részvételt, de nem gátolja a gyermek autonómiáját. Szakemberek bevonása segíthet abban, hogy a pedagógusok megfelelő tájékoztatást kapjanak arról, hogyan kommunikáljanak hatékonyan a túlzottan bevonódó szülőkkel. A pozitív szülő-iskola partnerség kiépítése továbbra is fontos a gyermek szociális és tanulmányi fejlődése miatt.

Hangsúlyozandó kutatásunk elméleti és gyakorlati relevanciája. Elméleti relevanciája hiánypótló jellegében rejlik, hiszen az alapját képező hazai kutatások, amely a szülői bevonódással foglalkoznak, nem vizsgálják a szülői részvétel ilyen negatívabb megközelítését. Gyakorlati relevanciája például abban nyilvánulhat meg, hogy jó elméleti összefoglaló lehet a pedagógusképzésben, mivel a fiatal tanárjelöltek számára hasznos lehet ha megismerkednek ennek a szülői stílusnak a jellemzőivel. Illetve szintén gyakorlati relevanciáját erősíti, hogy ad egy áttekintést a mérőeszközökről, ezáltal alapot biztosítva a jövőbeli kutatások számára ahhoz, hogy

egyes témák, aspektusok, korosztályok kutatásánál melyik mérőeszköz alkalmazható.

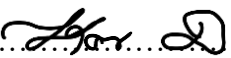
A tanulmány azonosította a helikopterszülői magatartás és tanulók, hallgatók iskolai pályafutására gyakorolt hatásával kapcsolatos legfőbb kutatás eredményeket, és releváns problémára világít rá. A szisztematikus szakirodalom elemzésünk hasznos információkat nyújt az oktatáskutatók, a pedagógusok és egyéb szakemberek számára a témával kapcsolatban, hiszen az európai kontextusra vonatkozó szakirodalom hiányos. E tanulmány célja az volt, hogy betöltse ezt a hiányt a helikopterszülőkkel kapcsolatos eddigi kutatási eredmények bemutatásával.

8. MI használat

Kijelentem, hogy mesterséges intelligencia alkalmazást/programot (pl. képalkotó, szövegalkotó) nem használtam a dolgozat készítése során.

Jelen nyilatkozat aláírásával tudomásul veszem, hogy amennyiben bizonyítható, hogy a dolgozatot nem magam készítettem, illetve mesterséges intelligencia alkalmazás/program segítségével vettem igénybe vagy a dolgozattal kapcsolatban szerzői jogi jogsértés ténye merül fel, a Szekció megtagadja a dolgozat befogadását.

Dátum: ...2024.11.25....

....

Aláírás

Kas Dorka

Név (olvashatóan)

9. Hivatkozott irodalom

- Bacsikai, K., Dan, B. A., Szűcs, T., Sávai-Átyin, R., Hrabéczy, A., Kovács, K. E., Ridzig, G., Kiss, D. M. & Pusztai, G. (2023). Problémák és megoldások a sajátos nevelési igényű diákok tanárai és szülei közötti együttműködésben. *Iskolakultúra*, 33(9), 3-29. <https://doi.org/10.14232/iskkult.2023.9.3>
- Barber, B. K., Olsen J. E. & Shagle S. C. (1994). Associations between parental psychological and behavioral control and youth internalized and externalized behaviors. *Child Development*, 65 (4), 1120-36.
- Baumrind, D. (1971). Current patterns of parental authority. *Developmental Psychology Monographs*, 4, 1-102. <https://doi.org/10.1037/h0030372>.
- Baumrind, D. (1993). The average expectable environment is not good enough: A response to Scarr. *Child Development*, 64(5), 1299–1317. <https://doi.org/10.2307/1131536>
- Bencze, Á., Markos, V., Kocsis, Zs., Rusznák, A. & Dorogi, A. (2024). A szülői bevonódás jellemzői. Kultúrák közötti különbségek a PISA vizsgálat adatai alapján. In: Juhász, Erika; Gyányi, István (szerk.) *Az oktatás időszzerű narratívumai : absztraktkötet : Hungarian Conference on Educational Research HuCER 2024*. Eger, Magyarország : Magyar Nevelés- és Oktatáskutatók Egyesülete (HERA). 467 p
- Bradley-Geist, J. C., & Olson-Buchanan, J. B. (2014). Helicopter parents: An examination of the correlates of over-parenting of college students. *Education Training*, 56, 314-328. <https://doi.org/10.1108/ET-10-2012-0096>

- Buchanan, T., & LeMoyne, T. (2020). Helicopter Parenting and the Moderating Impact of Gender for University Students with ADHD. *International Journal of Disability, Development and Education*, 67(1), 18-27. <https://doi.org/10.1080/1034912X.2019.1634794>.
- Burke, T.J., Farris, K.L. & Segrin, C. (2018). Young Adult and Parent Perceptions of Facilitation: Associations with Overparenting, Family Functioning, and Student Adjustment. *Journal of Family Communication*, 18(3)233-247 <https://doi.org/10.1080/15267431.2018.1467913>
- Carr, V.M., Francis, A.P. & Wieth, M.B. (2021). The Relationship Between Helicopter Parenting and Fear of Negative Evaluation in College Students. *Journal of Child and Family Studies*, 30(8)1910-1919 <https://doi.org/10.1007/s10826-021-01999-z>
- Chang, S. 2018. "Scoping Reviews and Systematic Reviews: Is It an Either/Or Question?" *Annals of Internal Medicine*, 169(7), 502–503. <https://doi.org/10.7326/M18-2205>
- Ching, B.H.H., Li, Y.H., Chen, T.T. (2023). Helicopter parenting contributes to school burnout via self-Control in late adolescence: A longitudinal study. *Current Psychology*, 42(33):29699-29711 <https://doi.org/10.1007/s12144-022-04011-z>
- Chua, A. (2011). *Battle hymn of the tiger mother*. New York, NY: Penguin Books.
- Cline, F., & Fay, J. (1990) *Parenting with love and logic: teaching children responsibility*. Pinon Press, Colorado Springs, CO.
- Cline, F., & Fay, J. (2020). *Parenting with Love and Logic: Teaching Children Responsibility*. Colorado Springs: NavPress Publishing Group.
- Cui, M., Hong, P. & Jiao, C. (2022). Overparenting and Emerging Adult Development: A Systematic Review. *Emerg. Adulthood* 10, 1076-1094. <https://doi.org/10.1177/21676968221108828>
- Cui, M., Allen, J.W., Love, H., Fincham, F.D. & May, R.W. (2019). Helicopter Parenting, Self-regulatory Processes, and Alcohol Use among Female College Students. *Journal of Adult Development*, 26(2):97-104. Springer New York LLC <https://doi.org/10.1007/s10804-018-9301-5>
- Csák Zs. (2023). Types of Fathers' Home-based and School-based Involvement in a Hungarian Interview Study. *Central European Journal of Educational Research*, 5(1), 95–103. <https://doi.org/10.37441/cejerr/2023/5/1/12047>
- Csók, C. & Pusztai, G. (2022). Parents' and Teachers' Expectations of School Social Workers. *Social Sciences*, 11(10), 487. <https://doi.org/10.3390/socsci11100487>
- Darling, N. és Steinberg, L. (1993). A szülői stílus mint kontextus: Integratív modell. *Pszichológiai Értesítő*, 113 (3), 487–496. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.113.3.487>
- Darlow, V., Norvilitis, J.M. & Schuetze, P. (2017). The Relationship between Helicopter Parenting and Adjustment to College. *Journal of Child and Family Studies*, , 26(8):2291-2298. <https://doi.org/10.1007/s10826-017-0751-3>
- Day, R. D. & Padilla-Walker, L. M. (2009). Mother and father connectedness and involvement during early adolescence. *Journal of Family Psychology*, 23(6), 900–904. <https://doi.org/10.1037/a0016438>
- Deci, E. L. & Ryan, R. M. (2000). The "What" and "Why" of Goal Pursuits: Human Needs and the Self-Determination of Behavior *Psychological Inquiry*, 11, 227-268. https://doi.org/10.1207/S15327965PLI1104_01
- Dorrance Hall, E., Shebib, S.J. & Scharp, K.M. (2021). The Mediating Role of Helicopter Parenting in the Relationship between Family Communication Patterns and Resilience in First-semester College Students. *Journal of Family Communication*, 21(1):34-45 <https://doi.org/10.1080/15267431.2020.1859510>
- Fingerman, K. L., Cheng, Y. P., Wesselmann, E. D., Zarit, S., Furstenberg, F., & Birditt, K. S. (2012). Helicopter parents and landing pad kids: Intense parental support of grown children. *Journal of Marriage and Family*, 74, 880-896. <https://doi.org/10.1111/j.1741-3737.2012.00987.x>.

- Fletcher, K.L., Pierson, E.E., Speirs Neumeister, K.L. & Finch, W.H. (2020). Overparenting and Perfectionistic Concerns Predict Academic Entitlement in Young Adults. *Journal of Child and Family Studies*, 29(2):348-357. <https://doi.org/10.1007/s10826-019-01663-7>
- Gao, W., Hou, Y., Xu, Y., Meng, L. & Nelson, L.J. (2024). Helicopter Parenting and Chinese University Students' Adjustment: The Mediation of Autonomy and Moderation of the Sense of Entitlement. *Journal of Adult Development*, <https://doi.org/10.1007/s10804-024-09483-w>
- Garst, B.A., Gagnon, R.J. & Stone, G.A. (2018). "The Credit Card or the Taxi": A Qualitative Investigation of Parent Involvement in Indoor Competition Climbing. *Leisure Sciences*, 2020, 42(5-6):589-608 <https://doi.org/10.1080/01490400.2019.1646172>
- Ginott G. H. (1969). Between Parent and teenager . *The macmillan company*
- Ginsburg, K. R. (2015). Raising kids to thrive: Balancing love with expectations and protection with trust. *American Academy of Pediatrics*
- Gomes, S.B. & Deuling, J.K. (2019). Family influence mediates the relation between helicopter-parenting and millennial work attitudes. *Journal of Managerial Psychology*, 34(1):2-17 <https://doi.org/10.1108/JMP-12-2017-0450>
- Grusec, J. E., & Goodnow, J. J. (1994). Impact of parental discipline methods on the child's internalization of values: a reconceptualization of current points of view. *Developmental Psychology*, 30, 4–19. <https://doi.org/10.1037/0012-1649.30.1.4>.
- Haidt, J. & Lukianoff, G. (2018). The Coddling of the American Mind: How Good Intentions and Bad Ideas Are Setting Up a Generation for Failure. *New York, NY: Penguin UK*
- Ho, Y.-J., Hong, J.-C., Ye, J.-H., Chen, P.-H., Ma, L.-P. & Chang Lee, Y.-J. (2022): Effects of Helicopter Parenting on Tutoring Engagement and Continued Attendance at Cram Schools. *Frontiers in Psychology*, 13 <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.880894>
- Hong, J.-C., Kuo, Y.-C., Hsu, W.-Y. & Hwang, M.-Y. (2015). Parental monitoring and helicopter parenting relevant to vocational student's procrastination and self-regulated learning. *Learning and Individual Differences*, 42:139-146.
- Hong, P. & Cui, M. (2023). Discrepancies in Parent-Adolescent Educational and Career Expectations and Overparenting. *Journal of Social and Personal Relationships* <https://doi.org/10.1177/02654075231177865>
- Howard, J.M., Nicholson, B.C. & Chesnut, S.R. (2019). Relationships between positive parenting, overparenting, grit, and academic success. *Journal of College Student Development*, 60(2):189-202 <https://doi.org/10.1353/csd.2019.0018>
- Hwang, W. & Jung, E. (2021). Parenting Practices, Parent–Child Relationship, and Perceived Academic Control in College Students. *Journal of Adult Development*, 28(1):37-49 <https://doi.org/10.1007/s10804-020-09346-0>
- Hwang, W., Hadi, N., Shaffer, M., Jung, E. & Ko, K. (2024). Typologies of helicopter parenting and parental affection: associations with emerging adults' academic outcomes. *Current Psychology*, 43(21):19304-19316 <https://doi.org/10.1007/s12144-024-05745-8>
- Jiao, C., Cui, M. & Fincham, F.D. (2024). Predicting Changes in Helicopter Parenting, Fear Of Missing Out (FOMO), and Social Anxiety in College Students. *Journal of Adult Development*, <https://doi.org/10.1007/s10804-024-09478-7>
- Jiao, J. & Segrin, C. (2023). Moderating the Association Between Overparenting and Mental Health: Open Family Communication and Emerging Adult Children's Trait Autonomy. *Journal of Child and Family Studies*, 32(3):652-662 <https://doi.org/10.1007/s10826-022-02528-2>
- Juang, L. P., Qin, D. B., & Park, I. J. K. (2013). Deconstructing the myth of the "Tiger Mother": An introduction to the special issue on tiger parenting, Asian-heritage families, and child/adolescent well-being. *Asian American Journal of Psychology*, 4, 1-6 [10.1037/a0032136](https://doi.org/10.1037/a0032136)

- Jung, E., Zhang, Y., Zhao, Z.; Hwang, W., Kim, S. & Sin, H.(2019). Relationships Among Helicopter Parenting, Self-Efficacy, and Academic Outcome in American and South Korean College Students. *Journal of Family Issues*, 40(18):2849-2870 <https://doi.org/10.1177/0192513X19865297>
- Kocsis Zs., Markos V., Fazekas E. & Pusztai G. (2022). Az önkéntesség mint a szülők iskolai bevonódásának egy formája - szisztematikus szakirodalmi elemzés eredményeinek bemutatása. *Önkéntes szemle 2.évfolyam* (2022), 4. szám, 57-87. <https://doi.org/10.53585/OnkSzem.2022.4.57-87>
- Kömürcü-Akik, B. & Alsancak-Akbulut, C. (2023). Assessing the psychometric properties of mother and father forms of the helicopter parenting behaviors questionnaire in a Turkish sample. *Current Psychology*,42(4):2980-2992 <https://doi.org/10.1007/s12144-021-01652-4>
- Kwon, K. A., Yoo, G., & De Gagne, J. C. (2017).Does Culture Matter? A Qualitative Inquiry of Helicopter Parenting in Korean American College Students. *Journal of Child and Family Studies*, 26(7), 1979-1990. <https://doi.org/10.1007/s10826-017-0694-8>
- Lau, A. S., & Fung, J. (2013).On better footing to understand parenting and family process in Asian American families. *Asian American Journal of Psychology*, 4, 71-75. <https://doi.org/10.1037/a0032120>.
- LeBlanc, J.E. & Lyons, S.T. (2022). Helicopter parenting during emerging adulthood: Consequences for career identity and adaptability. *Frontiers in Psychology*,13 <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.886979>
- LeMoyne, T., & Buchanan, T. (2011).:Does “hovering” matter? Helicopter parenting and its effect on well-being. *Sociological Spectrum*, 31, 399-418. <https://doi.org/10.1080/02732173.2011.574038>
- Li, L., Liu, X., Ma, X., Yao, Z., Feng, L. & Huang, L. (2024). The association between helicopter parenting and college freshmen’s depression: Insights from a cross-sectional study. *Current Psychology*, 43(21):19446-19456 <https://doi.org/10.1007/s12144-024-05770-7>
- Locke, J. Y. (2014). Too much of a good thing? An investigation into overparenting [Doctoral dissertation, Queensland University of Technology, Brisbane, Australia].
- Locke, J., Campbell, M. A., & Kavanagh, D. J. (2012). Can a parent do too much for their child? An examination by parenting professionals of the concept of overparenting. *Australian Journal of Guidance and Counselling*, 22, 249-265. <https://doi.org/10.1017/jgc.2012.29>
- Locke, J.Y., Kavanagh, D.J. & Campbell, M.A.: Overparenting and Homework: The Student's Task, but Everyone's Responsibility. *Journal of Psychologists and Counsellors in Schools*, 26(1):1-15 <https://doi.org/10.1017/jgc.2015.29>
- Love, H., Cui, M., Allen, J., Fincham, F., & May, R. (2020). Helicopter parenting and female university students’ anxiety: does parents’ gender matter? *Family Relat. Soc.* 9, 417-430. <https://doi.org/10.1332/204674319X15653625640669>
- Low, X.Q. & Chong, S.L. (2023). Helicopter Parenting and Resilience Among Malaysian Chinese University Students: The Mediating Role of Fear of Negative Evaluation. *Journal of Adult Development*, <https://doi.org/10.1007/s10804-023-09467-2>
- Luebke, A.M., Mancini, K.J., Kiel, E.J., Spangler, B.R., Fussner, L.M. & Sendlak, J.L.(2018). Dimensionality of Helicopter Parenting and Relations to Emotional, Decision-Making, and Academic Functioning in Emerging Adults. *Assessment*, 25(7):841-857 <https://doi.org/10.1177/1073191116665907>
- Luijk, M.P.C.M.; Bülow, A.; Boele, S.; de Haan, A.; Keijsers, L.; van der Kaap-Deeder, J. (2024). Overparenting in adolescents’ everyday life: Development and validation of the momentary overparenting scale. *Journal of Social and Personal Relationships*, 41(2):480-498 <https://doi.org/10.1177/02654075231192382>
- Lythcott-Haims, J. (2015). The Four Cultural Shifts That Led to the Rise of the Helicopter Parent. Available online at: <https://www.businessinsider.com/the-rise-of-the-helicopter-parent-2015-7?r=USandIR=T>
- Marton, E. (2019). *A szülő és az iskola kapcsolata, szerepe a sikeres együttnevelés megvalósításában*. Doktori (Phd) Disszertáció.

- McGinley, M. & Davis, A.N.(2021). Helicopter Parenting and Drinking Outcomes Among College Students: The Moderating Role of Family Income. *Journal of Adult Development*, 28(3):221-236 <https://doi.org/10.1007/s10804-020-09366-w>
- Moorman, E. A., & Pomerantz, E. M. (2010). Ability mindsets influence the quality of mothers' involvement in children's learning: An experimental investigation. *Developmental Psychology*, 46, 1354–1362. <https://doi.org/10.1037/a0020376>.
- Nelson, L. J., Padilla-Walker, L. M., & Nielson, M. G. (2015). Is Hovering Smothering or Loving? An Examination of Parental Warmth as a Moderator of Relations Between Helicopter Parenting and Emerging Adults' Indices of Adjustment. *Emerging Adulthood*, 3, 282-285. <https://doi.org/10.1177/2167696815576458>.
- Odenweller, K. G., Booth-Butterfield, M., & Weber, K. (2014). Investigating Helicopter Parenting, Family Environments, and Relational Outcomes for Millennials. *Communication Studies*, 65, 407-425. <https://doi.org/10.1080/10510974.2013.811434>
- Padilla-Walker, L. M., & Nelson, L. J. (2012). Black hawk down?: Establishing helicopter parenting as a distinct construct from other forms of parental control during emerging adulthood. *Journal of Adolescence*, 35, 1177-1190. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2012.03.007>.
- Padilla-Walker, L. M., Son, D., & Nelson, L. J. (2019). Profiles of Helicopter Parenting, Parental Warmth, and Psychological Control During Emerging Adulthood. *Emerging Adulthood*. <https://doi.org/10.1177/2167696818823626>.
- Padilla-Walker, L. M., Son, D., & Nelson, L. J. (2021). Profiles of Helicopter Parenting, Parental Warmth, and Psychological Control During Emerging Adulthood. *Emerg. Adulthood* 9, 132-144. <https://doi.org/10.1177/2167696818823626>.
- Page, M. J., McKenzie, J. E., Bossuyt, P. M., Boutron, I., Hoffmann, T. C.; Mulrow, C. D. (2020). The PRISMA 2020 statement: an updated guideline for reporting systematic reviews. *BMJ* 2021;372:n71. <https://doi.org/10.1136/bmj.n71> For more information, visit: <http://www.prisma-statement.org/>
- Pomerantz, E. M., Moorman, E. A., & Litwack, S. D. (2007). The How, Whom, and Why of Parents' Involvement in Children's Academic Lives: More Is Not Always Better. *Review of Educational Research*, 77, 373-410. <https://doi.org/10.3102/003465430305567.77.373-410>.
- Pusztai, G., Demeter-Karászi Zs., Csonka É., Bencze Á., Major E., Szilágyi E. & Bacska K. (2024). Patterns of parental involvement in schools of religious communities. A systematic review. *British Journal of Religious Education*, pp. 1–20. <https://doi.org/10.1080/01416200.2024.2315550>
- Rainey, A. (2006). Survey provides further evidence of high parental involvement with college students. *The Chronicle of Higher Education*, pp. 39-43.
- Rote, W.M., Olmo, M., Feliscar, L., Jambon, M.M., Ball, C.L. & Smetana, J.G. (2020). Helicopter Parenting and Perceived Overcontrol by Emerging Adults: A Family-Level Profile Analysis. *Journal of Child and Family Studies*,29(11):3153-3168 <https://doi.org/10.1007/s10826-020-01824-z>
- Schiffrin, H. H., Liss, M., Miles-Mclean, H., Gearly, K. A., Erchull, M. J. & Tashner, T. (2014). Helping or hovering? The effects of helicopter parenting on college students' well-being. *Journal of Child and Family Studies*, 23(3), 548-557. <https://doi.org/10.1007/s10826-013-9716-3>
- Schiffrin, H. H., Godfrey, H., Liss M., & Erchull, M. J. (2015). Intensive Parenting: Does it Have the Desired Impact on Child Outcomes? *Journal of Child and Family Studies* Volume 24,2322–2331, <https://doi.org/10.1007/s10826-014-0035-0>
- Schiffrin, H. H., Yost, J. C., Power, V., Saldanha, E. R., & Sendrick, E. (2019). Examining the relationship between helicopter parenting and emerging adults' mindsets using the consolidated helicopter parenting scale. *Journal of Child and Family Studies*, 28(5), 1207-1219. <https://doi.org/10.1007/s10826-019-01360-5>
- Schiffrin, H.H. & Liss, M. (2017). The Effects of Helicopter Parenting on Academic Motivation. *Journal of Child and Family Studies*,26(5):1472-1480 <https://doi.org/10.1007/s10826-017-0658-z>

- Segrin, C., Givertz, M., Swaitkowski, P., & Montgomery, N. (2015). Overparenting is associated with child problems and a critical family environment. *Journal of Child and Family Studies*, 24, 470-479. <https://doi.org/10.1007/s10826-013-9858-3>.
- Segrin, C., Wosidlo, A., Givertz, M., Bauer, A. & Murphy, M. (2012). "The association between overparenting, parent-child communication, and entitlement and adaptive traits in adult children", *Family Relations: An Interdisciplinary Journal of Applied Family Studies*, 61 No. 2, pp. 237-252.
- Sood, M. & Buchanan, T. (2024). Helicopter Parenting of Minor Teenagers in India: Scale Development and Consequences. *Family Journal*, April 2024, 32(2):292-303 SAGE Publications Inc. <https://doi.org/10.1177/10664807231215429>
- Su, S.; Lin, X. & McElwain, A. (2023). Parenting, loneliness, and stress in Chinese international students: do parents still matter from thousands of miles away? *Journal of Family Studies*, 29(1):255-268 <https://doi.org/10.1080/13229400.2021.1910540>
- Türker, M. & Bahçeci, F. (2024). New Generation Parenting Attitude: Helicopter Parenting. *ALANYZIN: Eğitim Bilimleri Eleştirel İnceleme Dergisi*, 13, 1-13. <https://doi.org/10.59320/alanyazin.1452153>
- Van Ingen, D.J., Moore, L.L., Freiheit, S.R., Steinfeldt, J.A., Wimer, D.J., Knutt, A.D., Scapinello, S. & Roberts, A.(2015). Helicopter parenting: The effect of an overbearing caregiving style on peer attachment and self-efficacy. *Journal of College Counseling*, 18(1):7-20 <https://doi.org/10.1002/j.2161-1882.2015.00065.x>
- Vigdal S. J., & Brønnick K. K. (2022). A Systematic Review of “Helicopter Parenting” and Its Relationship With Anxiety and Depression. *Frontiers in Psychology* <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.872981>
- Wang, Y. (2023). The Influence of Overparenting on College Students’ Career Indecision: A Moderated Mediation Analysis. *Psychology Research and Behavior Management*, 16 :4569-4582 <https://doi.org/10.2147/PRBM.S436675>
- Wang, Y., Hawk, S.T. & Branje, S. (2023). Educational identity and maternal helicopter parenting: Moderation by the perceptions of environmental threat. *Journal of Research on Adolescence*, 33(4) :1377-1390 <https://doi.org/10.1111/jora.12884>
- Willoughby, B.J., Hersh, J.N., Padilla-Walker, L.M. & Nelson, L.J.(2015). “Back Off”! Helicopter Parenting and a Retreat From Marriage Among Emerging Adults. *Journal of Family Issues*, 36(5): 669-692 <https://doi.org/10.1177/0192513X13495854>
- Zhang W. & Bao W. (2024). A study on the influences of parental involvement on the adaptation of college freshmen. *Asia Pacific Education Review* <https://doi.org/10.1007/s12564-024-09989-8>
- Zong, W. & Hawk, S.T. (2022). Evaluating the Structure and Correlates of Helicopter Parenting in Mainland China. *Journal of Child and Family Studies*, 31(9) : 2436-2453 <https://doi.org/10.1007/s10826-022-02370-6>